

Lietuva mokes skolas Amerikai

Vokietija nutarė dėtis Sąjungon

Didis potvynys Petrograde

Gandai apie Bulgarijos karaliaus nužudymą

Lietuva ir Amerika susitarkė skolų klausimu

Lietuva atmokės savo skolą Amerikai į 62 metus. — Lietuva yra ketvirtoji šalis suregulavusi skolų klausimą.

WASHINGTON. — Lietuva už įvairias prekes buvo skolinga Jungtinėms Amerikos Valstybėms \$4,986,628.03. Už tą skolą teko mokėti 4 1/4%. Tuo būdu, iki birželio mėn. 15 d. 1924 m. nuosimėčių susidarė \$1,049,918.94.

Lietuvos Vyriausybė buvo nusistatčiusi savo skolas klausimą reguliuoti. Tam tikslui Lietuvos Pasiuntinys Washingtone buvo įgaliotas vesti derybas su Amerikos valdžia. Rugsėjo 22 d. skolos fundavimo sutartis buvo pasirašyta Washingtono: Lietuvos Vyriausybės vardu pasirašė p. K. Bizauskas, Amerikos Vyriausybės vardu pasirašė Ildo Sekretorius p. A. W. Mellon'o ir patvirtinta p. Prezidento C. Coolidge'o.

Pagerėjusi Lietuvos finansinė padėtis davė galimybės Lietuvos lūdimi imtis nuosimėčių mokėjimo jau šimet. Tad buvo galima visą skolą funduoti birželio mėn. 15 dienai ir tuo būdu sumažinti bendrą funduojamą sumą, nes už skolą iki fundavimo reikėjo mokėti 4 1/4%, o skolą fundavus tereikės mokėti 3% ir 3 1/2%.

Skolos fundavimo svarbiausios sąlygos šios:

Sutartį pasirašant sumokama \$1,546.97.

Likusioji skola, t. y., \$6,030,000.00 paskirstoma 62 metams, tuo būdu skola galutinai bus sumokėta 1986 m.

Nuosimėčiai nustatomi šitokie: per pirmus 10 metų — 3%, o per likusius 52 metus — 3 1/2%.

Nuosimėčiai apmokami pusmėciais.

Tai yra bendrais bruožais pasirašytos sutarties turinys, neminint smulkesnių dalykų: apie nuosimėčių apmokėjimo atidėjimą, mokėjimą prieš priskyrimą ir t. t.

Sutartis turi būti ratifikuota Lietuvos Seimo ir Amerikos Kongreso.

Lietuva yra ketvirtoji iš eilės Valstybė, kuri suregulavo savo skolas klausimą Amerikai. Iki šiol skolos fundavimo sutartis yra padariusios Didž. Britanija, Suomija ir Vengrija.

Lietuvos Pasiuntinybė Amerikoje.

UŽSIMUŠE, ŠOKUS IS 10-TO AUKTO

BUFFALO, N. Y., rugs. 24. — Fannie Hermit, iš Toledo, 52 metų moteriškė, užsimušė, iššovė pro langą iš Statler viešbučio dešimtojo aukšto.

Vokietija nutarė dėtis Tautų Sąjungon

Pasiųstame Tautų Sąjungos Tarybai memorandumė tečiau stato įstojimo sąlygas.

BERLINAS, rugs. 24. — Vokietijos kabineto susirinkimas, kuriam pirmininkavo prezidentas Ebertas, vakar kaip vienu balsu nutarė "dėti pastangų, kad Vokietija artimiausioje ateityje įstotų Tautų Sąjungon, bet ne kitaip, kaip tik lygiomis teisėmis su kitomis didžiulėmis valstybėmis."

Po to Vokietijos valdžia pasiuntė Tautų Sąjungos Tarybai memorandumą, kuriame ji, nustačiusi savo poziciją, paduoda dešimtį punktų, kurie turėtų būti išspręsti pirma nei Vokietija įstotų Tautų Sąjungon.

Pirmi trys punktai tai būtinausios sąlygos, į kurias Vokietija reikalauja palankaus atsakymo, kitaip ji negalėsianti būti Tautų Sąjungos narys. Kituose septyniuose punktuose išdėstyti Vokietijos geidavimai ir viltys.

Sako, kad memorandumas būvęs sutaisytas Britų ministeriui pirmininkui MacDonaldui patariant, nors jis tatau patardamas graudenės Vokietius, kad savo aplikacijoj del įstojimo Sąjungon jie jokių sąlygų nestatyty.

Vokietijos sąlygos.

Kalbamosios trys svarbios Vokietijos memorandumė sąlygos tokios:

Pirma — Vokietija niekada daugiau nebeprisipažins, kad tik ji viena esanti kalta del karo pradėjimo.

Antra — Vokietija reikalauja sau vietos kaip Tautų Sąjungos taryboj, taip ir sekretariate.

Trečia — Vokietija nebus vykdomosios tarybos narys; kitais žodžiais, Vokietija ateity užima neutralę poziciją, tokia kaip Šveicarijos, o tai reiškia, kad kuomet Tautų Sąjungai tektų vartoti savo armijas suvaldyti tokias valstybes, kuri provokuotų karą, tai Vokietija nesiųs savo kariuomenės kvotos, o tarp jų neduos Tautų Sąjungos armijoms teisės peržengti Vokietijos teritoriją.

Nori atgauti savo kolonijas.

Tarp likusių septynių memorandumo punktų, turinčių geidavimų, o ne reikalavimų, po būdį, svarbiausi yra šie trys:

Pirma — Kad Ruhr kraštas būtų evakuotas — ankščiau, nei Londono sutarty numatytas vienu metų terminas.

Antra — Vokietija nori atsteigti savo kolonijų interesus, o todėl tikis, kad Tautų Sąjunga

Tvanas Petrograde

Del smarkios audros išsiveržęs Nevos vanduo užliejo gatves dešimt pėdų gilumo.

MASKVA, rugs. 24. — Rusų Telegrafo agentūros pranešimu Petrogrado mieste, vakar ištiko baisi audra ir Nevos upės vanduo staiga taip smarkiai pakilo, kad kai kurios miesto dalys buvo užlietos dešimt pėdų gilumo.

Vanduo vėl atslugo

PETROGRADAS, rugs. 24. — Po vakarykščio potvinio, kuris buvo užliejęs šią Rusijos sostinę, suparalizuodamas visokį mieste judėjimą, šiandien vanduo jau vėl atslugo. Susisiekimas tramvajais vėl atsteigiamas dagi dalyse labiausiai nukentėjusiose. Tik elektros ir telefono įstaigų veikimas dar neatsteigta.

Per kelėtą pastarųjų dienų be paliovos putė smarkus vėjas nuo jurių, ir kai vakar anksti iškilo audra, vanduo Nevos upėj staiga smarkiai pakilo, išsiliedamas per krantus ir užtvindydamas gatves net iki Nevsko Prospektu.

Kariuomenė ir savanoriai turėjo nemažą darbo, begelbėdami užlietų vietų gyventojus. Vanduo padarė nemažą žalą; ar žuvo kiek ir žmonių, kol kas žinių nėra.

Bulgarijos karalius Borisas esąs nužudytas?

Nieko panašaus neatsitike, sako Bulgarijos legacija Paryžiuje.

ROMA, Italija, rugs. 24. — Vietos laikraščių gautas iš Belgrado pranešimas skelbia, kad Bulgarijos karalius Borisas esąs savo rumuose nužudytas. Nužudė jį Tanasiovo Vasilovo šalininkai.

Ta žinia tečiau iki šiol dar nepatvirtinta.

Užgina žinią apie Bulgarijos karaliaus nužudymą

PARYŽIUS, rugs. 24. — Gauti praeitą naktį Paryžiuje ir kitose Europos sostinėse pranešimai, kad buv Bulgarijos karalius Borisas tapęs nužudytas, Bugarų legacijos Paryžiuje griežtai užginami. Legacija sakos gavus šį rytą žinių tiesiai iš Sofijos, kurios saka, kad nieko panašaus ten neatsitike.

[Karalius Borisas, 30 metų kavalierius, užėmė Bulgarijos sostą 1919 metų pradžioj, po to kai jo tėvas Ferdinandas buvo priverstas atsisądėti sosto. Tų pačių metų lapkričio mėnesį buvo abdikavęs ir Borisas, valstiečiams pėmus valdžią į savo rankas, bet vėliau jis vėl sugrįžo sostan, kai vietoj valstiečių įsigalėjo dabartinė fašistinė Bulgarijos valdžia. Nuo to laiko Bulgarijoj nuolatos pasikartoja valstiečių ir komunistų sukilimai ir aplamai šaly viešpatuoja neramumai.]

suteiks jai mandatus buvusiomis Vokietijos kolonijoms.

Trečia — Vokietija geidžia, kad Tautų Sąjunga parodytų savo palankumą ir kitoms valstybėms, norinėms patapti jos nariais. Čia Vokietija veikiausiai turi omenėj Rusiją.

ESĄS NUŽUDYTAS?

Bulgarijos karalius Borisas, apie kurį pasklido žinia, kad tapęs samokslininkų nudaigotas.

Bulgarams nepatinka Bernardo Shaw komedija

Prašo Berlino teatro nevaizdinti "Ginklų ir žmonių", kam bulgarai pajaukiami.

BERLINAS, rugs. 24. — Kadangi vienas Berlino teatras ruošias vaizdinti garsaus anglų rašytojo, Bernardo Shaw, veikalą "Ginklai ir žmonės", kuriame be kita pajaukiama ir bulgarai, tai Bulgarijos ministeris Berline formaliai kreipėsi į teatro direktorių prašydamas, kad to veikalo nestatytų.

Direktorius tečiau prašymą atmetė, pareikšdamas, kad veikale autorius pajaukia ne vien bulgarus, jis pajaukia dagi ir savo paties tautiečius.

Chicago ir apielinkė. — Šiandie veikiausia bus gražu ir šilčiau; vidutinis pietvakaris vėjas.

Vakar vidutinai temperatūra siekė 58° F.

Šiandie saulė teka 6:38, leidžiasi 6:46 valandą.

PINIGŲ KURSAS

Vakar, rugsėjo 24, užsienio pinigų ne mažiau kaip už \$25,000 dolerių bankų buvo skaitoma Amerikos pinigais šitaip:

Anglijos, 1 sv. sterlingų	\$4.46
Belgijos, 100 frankų	\$4.83
Danijos, 100 kronų	\$17.26
Italijos, 100 lirų	\$4.88
Prancijos, 100 frankų	\$5.28
Norvegijos, 100 kronų	\$13.83
Olandijos, 100 florinų	\$38.62
Suomijos, 100 markų	\$2.52
Švedijos, 100 kronų	\$26.62
Šveicarijos, 100 frankų	\$19.00

Lietuvos Pinigų Kursas

Siūniant pinigus Lietuvon per Naujienas Lietuvos litų kursas skaitant Amerikos doleriais yra šitaip:

50 litų	\$5.50
100 litų	10.50
200 litų	20.75
300 litų	31.00
400 litų	41.25
500 litų	51.50
600 litų	61.75
700 litų	72.00
800 litų	82.25
900 litų	92.50
1000 litų	102.75

Prie šios sumos reikia pridėti 25 centų pašto išlaidų už košną siuntinį. Norint pasiųsti telegramą — dar 50 centų daugiau.

Reikalausias kartuvių kunigui

Kunigas Hight gal būtų išsikęs nuo kartuvių, jei nebūtų įvėjęs savo meilužės.

MOUNT VERNON, Ill., rugs. 24. — Jefferson pavieto prokuroras Thompson, užgindamas skelbimus kad jis "iš pagarbos prie metodistų bažnyčios" nereikalauja mirties bausmės žmogžudžiui kunigui Hight, kuris nuviodijo savo pačią ir prikalbino meilužę Elsie Sweetin nuvodyti savo vyrą, kad jiedu galėtų apsivesti, dabar paskelbė, kad griežtai reikalauja mirties bausmės kunigui. Esą kunigas galbūt būtų išsikęs nuo kartuvių, jei jis būtų laikęsis pirmesnio prisipažinimo, kad jis nuviodijo savo pačią ir meilužę vyrą tikslu sumažinti jų kentėjimą skausmų. Galima buvo tada teisintis, kad jis buvo laikinai pamišęs ir pats nenusimanęs gerai ką daręs. Bet kada jis prisipažino, kad jis nuviodijo savo pačią, o meilužę vyrą del meilės ir kad paskui gelėjęs apsivesti, tai padėtis visai pakiėjo. Esą išėjo aiškėn, kad tarp jų buvo suokaltis ir kad žmogžudystės atliktą samokslingai, todėl nieko kito nelieka, kaip reikalauti jiems kartuvių. Jeigu gi kunigas liktų pakartas, tai būtų pirmas korimas Jefferson paviete.

Prokuroras betgi mano, kad abu kaltinamieji teisme prisipažins prie kaltės ir pasiduos teismo malonei. Tuo jie tikisi išsisukti nuo kartuvių. Jie dar neturi ir advokatų nusisamdę. Ką šitokiam atsitikime darys prokuroras, dar neskelbiama.

Žmogžudys kunigas Hight prisipažino, kad jis yra Ku Klux Klano narys.

Abu žmogžudžiai iš vietos kalėjimo, saugomo delei, liko išgabenti į kitus kalėjimus, kur juos stropiai saugoma, netik kad nuo minių, bet kad ir saužudystės jie nepapildytų.

Pilietinis karas Kinuose

Kiangsu armija mobilizuojama atkakliam Sanghajaus puolimui.

SANGHAJUS, Kinai, rugs. 24. — Gautomis čia žiniomis Kiangsu armijos vadai mobilizuoją visas savo jėgas frontan tarp Liuhio ties Jangtse upe ir Tsingpu, už Sanghajaus-Nankino geležinkelio. Del to laukama, kad netrukus, gal dar šią naktį ar rytą, Kiangsu armija pradės vėl smarkų puolimą Čekiangoj, jėgų tikslu paimti Sanghajų.

Šitam puolimui atmušti Čekiangos armijos vadai sakosi turį 14,000 ištikimos kariuomenės, atitrauktos iš Hingo sektoro, į vakarus nuo Taihu ežero, ir sumobilizuotos į vyriausios kovos sektorą į vakarus nuo Sanghajaus.

GIRTAS BUDAMAS NEVAZIUK AUTOMOBILIU

HAMMOND, Ind., rugs. 24. — Už tai, kad pilietis Bert Viant, iš Lowell, Indiana, važiovo automobiliu girtas budamas, Lake kauntės kriminalinio teismo teisėjas Martin Smith pasmerkė jį sunkių darbų kalėjimo nuo vieno iki penkerių metų.

Iš Tautų Sąjungos susirinkimo darbuotės

Svarstoma arbitracijos, saugumo ir nusiginklavimo planas.

ŽENEVA, Šveicarija, rugs. 24. — Dvi svarbiausios Tautų Sąjungos susirinkimo komisijos šiandie straipsnis po straipsnio svarstė arbitracijos, saugumo ir nusiginklavimo protokolio projektą, kurį pateikė Čekoslovakijos atstovas Benes ir jo subkomisija.

Francuzų-Vokiečių prekybos derybos gali sutrukti.

PARYZIUS, rugs. 24. — Derybos del prekybinės sutarties tarp Francijos ir Vokietijos veikiausia sutruks, kadangi Berli no valdžia linkus reikalauti, kad Vokietija būtų traktuojama kaip po labiausiai favorizuojama valstybė, ir kartu priešintis francuzų reikalavimams, kad būtų pailgintas terminas gabenti produktus iš Elzaso Lotaringijos į Vokietiją be jokio maito.

Vokiečiai ieškos nuoskaudų del okupacijos atlyginimo.

DUESSELDORFAS, rugs. 24. — Aachene (Aix-La-Chapelle) vokiečių birgeriai įsteigė nepolitinę organizaciją, kurios uždevins bus rupintis ieškiniams žmonių, kurie fiziniai ar medžiaginiai nukentėjo del francuzų-belgų okupacijos, ar del neramumų Aukštutinėj Silezijoje, ar, pagaliau, del Reinlando separatistų bruzdėjimo.

INKRIMINUOTA KONGRESMANAS DEL MUNŠAINO DARYMO

BALTIMORE, Md., rugs. 24. — Kaltinamas del neteisėto darymo munšaino ir vašinimo svečių kongresmanas John Philip Hill tapo patrauktas tieson ir federalės grand jury's šian die inkriminuotas.

Wisconsino lietuviai ukininkai nepaliesi viesulos

Viesula praėjo netoli lietuvių ukių, bet visgi jų nepakliudė.

THORP, Wis., rugs. 21 (Koresp.). — Šiandie čia ištiko smarki viesula, bet lietuvių ukių nekludė. Devynių mylių ilgio plote viesula sugriovė 13 namų, vieng žmogų užmušė ir 7 mirtinai sužeidė.

Viesula praėjo netoli mus ir ją pamatė buvome nusitarę bėgti į rusų slėptis. Bet užtiktaim ant kelio tai jau jokios pagalbos nėra.

Mes kol-kas žinome viesulos pasekmes tik 9 mylių juostoje, bet, žinoma, tai toli ne visas, nes viesula gal kokią šimtą ar daugiau mylių pėrėjo. Viesulos srovės platumas buvo 200-300 pėdų.

— F. Mikolainis.

Trockis ragina Kinus kovoti už savo laisvę

Graudena viso pasaulio komunistus padėti kinams išsivadauti iš svetimųjų viešpatavimo.

MASKVA, rugs. 24. — Atsakydamas Kinų draugijos kovai su imperializmu atsiųstą atsiskaitimą, sovietų karo komisaras Trockis ragina Kinų revoliucininkus eiti išvien su pasaulio proletariatu, "Idant tuo būdu atmušti naują buržuazijos puolimą ant Kinų nepriklausomybės likučių, — puolimą, kurį yra Jungtinių Valstijų valstybės sekretorius Hughes suorganizavęs."

Sovietinių respublikų federacija, sako Trockis, tvirtai palaikanti spaudžiamųjų Kinų žmonių reikalą. Jis ragina visus pasaulio komunistus remti Kinų žmones jų kovoj del savo nepriklausomybės ir išsivadavimo nuo svetimųjų viešpatavimo.

Greičiausias Pinigų Pasiuntimo Budas

Nežiurint kiek nemokėtum už telegramą, kokiais keliais nesiustum, niekur nerasi greitesnio pinigų išmokėjimo budo Lietuvoje, kaip

NAUJIENŲ TELEGRAFINES PINIGŲ PERLAIDOS.

Jau dabar, turėdami aiškių žinių ir faktų kaip veikia mūsų telegrafinė sistema, kokios kliutys stovi ant kelio greitam susizinojimui Lietuvoje, drąsiai sakome, kad greitesnio budo tuo tarpu nėra. 90% išsiųstų pinigų iš mūsų pasiekia adresantų rankas bėgyje 10 dienų. Bet Naujienos tuomi nepasiganėdina. Naujienos ieško budų, kad išmokėjimą dar labiau pagreitinus, pagerinus ir pasiekus pilno tobulumo pinigų siuntimo srity.

DEL PAPRASTO GREITUMO NAUDOKITES NAUJIENŲ PASTO PERLAIDOMIS; DEL YPATINGO GREITUMO NAUDOKITES NAUJIENŲ TELEGRAFINĖMS PERLAIDOMIS.

Naujienų Telegrafines Pinigų Perlaidos kainuoja daugiau negu paprastos tik

50 CENTŲ

NAUJIENOS
1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

KORESPONDENCIJOS

Detroit, Mich.

Pavasaris ir vasara prabėgo. Vėl atėjo šaltas ruduo. Žolė jau vysta, medžių lapai pradeda birėti. Dabar nuvažiuojant į parkus bei laukus matai tik liudną reginį; nebegali matyti to, kas buvo pavasari bei vasarą. Dabar vėl reikia linksmintis svetainėse iki ateinančio pavasario. Bet kad tokius parengimus surengti, tai turi būti draugija, kuri rūpinuosi tuo. Ir dabar, kur tik nepasisekė, vis sutinki klausiant, kada bus lietuvių parengimai. Greitu laiku gausit progą pamatyti puikų veikalą, keturių veiksmų dramą „Dvi Seseri“, kuri slato Amerikos Darbininkų Apšvietos Draugijos 2 k. nedėlio, 28 d. rugsėjo, Lietuvių Svetainėje, 25-tos gatvės ir Dix Ave. Pradžią 4:30 val. po pietų. Ši veikalą vaidins Lietuvių Progresyvių Dramos Draugija, kuri visuomet patenkina atsilankiusią publiką.

Ziūrėk mūsų apgarsinimą. Rengėjai.

Brooklyn, N. Y.

Dainininkas J. Butėnas grįžta iš Italijos

Šiomis dienomis dainininkas J. Butėnas parašė laišką savo draugams, kad jis jau grįžta iš Italijos ir 18 d. šio mėn. pribuvus į Ameriką. Bet rašant šią žinutę dar apie pribuvimą nebuvo girdėti.

P-nas J. Butėnas džiaugiasi pasisekimu ir pilnas vilties, kad pilnai patenkins klausytojus savo dainavimu. Tečiau ilgai būti Amerikoj negalės, nes pabaijoj gruočio išvažiuoja vėl Italijon dainuoti operoje, kur kontraktą yra pasirašęs. Taigi sako, kad per du mėnesius turi „apsukti“ visą Ameriką. O jeigu taip, tai p. Butėnui prisiels dainuoti tik žymesnėse vietose — didesnėse lietuvių kolonijose. Nes per taip trumpą laiką „visos Amerikos apskuti“ negalės Neabejoju, kad daugelis žingeidus išgirsti p. Butėną dainuojant dabar, pargrįžus iš Italijos. Nes jis ir pirmą jau buvo neblogas dainininkas, o dabar bus svarbu patirti kokią jis progresą padarė dainavime, būnant Italijoje. Todel mylintieji daile turėtų pasirūpinti parengimu p. Butėnui koncertų, nes ilgai čion nebus. O kaip išvažiuos vėl Italiją, tai gal taip greitai nesugrįš. Rašo, kad pilnas energijos duoti koncertus ir mano, kad galės sudainuoti gana gerai.

Darbai pas kriaučius.

Jau bus pora mėnesių kaip darbai prie kriaucių eina gana gerai. Veik visur dirbama virš laikiai, kas kriaučiams yra nepaprasta. Tiesa, ir Unija šiais metais virš laikiai dirbti nedraudžia, kas pirmiau budavo neleistina nežiurint kiek darbo nesirasdavo. Už virš laikius betgi daugiau nemokama, kaip už paprastą laiką.

Noriu prie progos priminti ir apie tuos didelius „laimėjimus“ iš paskutinio streiko. Vienas svarbiausių laimėjimų yra skaitoma suorganizavimas fabrikančių sąjungos. Šitas „laimėjimas“ galima žymėti kaip faktą, nes fabrikančių sąjunga, kuri buvo pakrikus, dabar jau gyvuoja. Kitų laimėjimų, k. t. algy skales ir darbo gaminimo normos dar kol kas nesimato. Daugelis net abejoja ar bent kada tie laimėjimai sulauksim. Nes mat pastarasis sezonas jau eina prie užbaigos, o kaip sezonas užsibaigs tuomet ir su laimėjimais gali būti visai...

Sportas

Nekartą tėjimau Naujienose teiraujantis apie K. Poželą. Ar jis risis su Chicago's drutuojalais? Kiek teko nugirsti, tai p.

K. Požela mano, kad turės važiuoti Chicago, kad chigagiečius nuraminus besukaujant. Bet pirm negu važiuos, — dar turės padirbėti ir rytinėse valsitose, kad nuraminus tuos, kurie prieš jį daugiausia pučiasi. Idomus stovis yra tarpe K. Poželos ir J. Kamarausko. Pastarasis nugarde apie Poželą iškarto labai aukštai šoko ir gana išdirdžiai pareiškė, kad jis su Požela sutinka ristiš bile kada ir bile kokių stiliūm. Ir buvo jau bandoma susitarti ristiš francuzų stiliūm. Bet kartą Kamarauskas pamatė Poželą vienam klu be besitreinuojant ir nuo to laiko grietiai atsisakė su Požela ristiš kitokių stiliūm kaip tik Amerikos.

Kadangi Kamarauskas yra apie 60 svarų už Poželą sunkesnis, tai pastarasis priminė, kad K. turėtų nusimesti pent 15 svarų savo sunkumo ir tomet Požela eity ristiš. Kamarauskas ir nuo to grietiai atsisakė. Poželą visgi mano su K-ku ristiš. Šitokis K-ko užsikirtimas sudarė prastą opiniją net pas jo draugus. Iš tiesų, tai yra prastas sportmenas, jei taip.

J. Kamarausko draugai lėdžia paskalas, buk jis kada tai ristiš su p. J. Bancevičium ir su juomi labai lengvai apsidirbęs. Butų žingeidu apie tai žinoti — ar tame yra bent kiek tiesos? — A. P. Serbas.

J. Vaičkaus Dramos Teatro gastrolių maršrutas

Vaičkaus Dramos Teatras pradeda intensyviai veikti, kas matyti iš paskelbto maršruto. Rugsėjo m. 27 d. Elizabeth, N. J. Liutwins Hall, 152 Front St.

Rugsėjo m. 28 d. Philadelphia, Pa. Sv. Jurgio par. sv. prie Salmana ir Vėnagaus gatvių.

Rugsėjo m. 29 d. Philadelphia, Pa. Sv. Kazimiero par. sv., 331 Earp St.

Severos Gyduoles užlaiko seimynos sveikata.

DĖL NEVIRINIMO

ausiprinimo nusilpnėjusių ar stokes apėtito vartok

SEVERA'S BALZOL.

Abelinas stiprintojas vyrams ir moterims.

Jis maitina kraują, paaugo virinimą, reguliuoja atidalinimus, stiprina organus prie normalios veikmės.

Kaina 50 ir 85 centai.

Klauskite pas aptiekorius.

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS, IOWA

GREITA KELIONĖ LATVIA White Star Line

Greičiausia kelionė Lietuvoje. N. Y. — Cherbourg — Southampton Ispanikimai subatomis. Didžiausi laivai Majestic, Olympic, Homeric. Greitas susisiekimas su Baltijos portais.

American Line White Star Line

N. Y. — Plymouth — Southampton — Cherbourg — Hamburg Paprastai Ispanikimai. Puikus, didelis greitis laivai. Greitas susisiekimas su Baltijos portais.

RED STAR LINE

N. Y. — Plymouth — Cherbourg — Antwerp Tankus Ispanikimai. Nauji laivai. Belgienland su Lapland ir Zealand. Viskas užrakinama, privatiški pasidėjimai. Geras maistas ir visi patogumai. Atisaukite prie vietinių agentų arba

Pasažierių Departamentas 127 So. State St., Chicago, Ill.

Skelbimai Naujienose duoda naudą delto, kad pačios Naujienos yra naudingos.

Spalių m. 4 d., Paterson, N. J. Sv. Kazimiero par. sv. 147 Montgomery St.

Spalių m. 5 d. Brooklyn, N. Y. Apreiškimo sv., Kampas No 5-tos ir Havemayer St.

Spalių m. 7 d. Easton, Pa. Sv. Mykolo par. sv., 114 Spring St.

Spalių m. 18 d. Detroit, Mich. Sv. Jurgio par. sv., 1313 Westminster Ave.

Spalių m. 19 d. Detroit, Mich., toj pačioj svetainėj.

I repertuarą įeina sekantieji veikalai: „Pietro Caruso“ — 1 v. dr. „Susimildamas“ ir „Zvakutė užgeso“ — 1 veiksmo komedijos, „Vagis“ — 1 v. dr. „Gaila usų“ — 1 v. kom. ir „Laisvės Kovotojai“ — 4 v. dr. iš Lietuvos valdžios ir kariuomenės kūrimo si laiku. Šis veikalas išleistas šiais metais ir bus vaidinamas pirmu syk Lietuvių scenoje.

Visų spektaklių pradžia lygiai 8 v. vak.

Visuose veikaluose dalyvauja pats „Direktorius“ Vaičkus, visiems žinoma Lietuvos artistė P. Tendžiulitė ir dar keletas naujų.

Apie kitas maršruto vietas bus pranešta vėliau.

DR. P. L. CHADOVICH DENTISTAS

Siuomi pranešu lietuvių šviesuomenei gyvenančiai Brighton Parke, kad atidariau savo ofisą po numeriu

4204 Archer Ave., Tel. Lafayette 6675

Murine Co., Dpt. H. S., 9 E. Ohio St., Chicago

švarios, šviesios, Sveikos, Gražios Akys
Tai yra puikusias turtas Murine yra išvalantis, suminkština, atšviežina ir nekenkia jėgai.
Jums patiks jėgai Knygutė „Eye Care“ arba „Eye Beauty“. Dykai pareikalavus.

ELEKTRA

šviesos ir pajėgos suvedame į senus ir naujus namus, taipgi dirbame. Cash arba ant lėmokšimo. Firmuotie Lietuvių Elektro Korporacija Amerikoje THE BRIDGEPORT ELECTRIC CO., Inc. A. BARTKUS, Pres. 1619 W. 47th St., Tel. Boulevard 7101, 1892. Chicago.

PUIKŲS — NAUDINGI KREPŠIAI

(Shopping Bags)
Šie krepšiai krautuose parsiduoda po 75 centus. Jie yra labai puikus ir patogus susidėjimui pirkinių. Jie yra sulenkiami; tinka del daug pirkinių ir del mažai. Jie tinka kožnai šeiminkai, kuri perka daug ar mažai pirkinių. Gaunami Naujienų ofise, pridodant šį skelbimą ir 40c. Persiuntimo išlaidų 5c.

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

“Dirva” Persikėlė Naujon Vieton “DIRVA”

MOKSLO, LITERATūros ir POLITIKOS SAVAITRASTIS

Išleis Penktadieniais, 8 puslapių, didelio formato, visuomenės laikraštis.

Prenumerata metams \$2.00 Lietuvon metams \$3.00

“DIRVOS” AGENTURA SIUNČIA PINIGUS I LIETUVĄ ir PARTRAUKIA GIMINES I AMERIKĄ

“DIRVA”

3352 SUPERIOR AVE. CLEVELAND.

PAIESKOJIMAS

Ona Astreikienė, iš Sag Harbor, Long Island, vėliaus gyvenusi 60 East 109th Street, New York City. Prašome pranešti prieglaudos vardą ir adresą, kur vaikai padėti.

Lietuvių Biuras, Foreign Language Information Service, 119 West 11st Street, New York City.

Pirmas Teatras ir šokiai! Keturių veiksmų Drama “DVI SESERI”

Rengia Amerikos Darbininkų Apšvietos Draugija 2 k. Nedėlio, Rugsėjo-Sept. 28 d. 1924 m.

Lietuvių Svetainėje, 25tos Gatvės ir Dix Ave. Durs atsidarys 4 val. Lošimas prasidės lygiai 4:30 po pietų. Lošimo programą išpildys Lietuvių Progresyvių Dramos Dr. J. Gerbiamieji Detroito Lietuviai!

Šis veikalas „Dvi Seseri“ bus perstatytas pirmą kartą Detroito. Ši drama yra gana žingeidi nuo pradžių iki galui. Ir šį veikalą patartina matyti kiekvienam darbininkui, scenoj. Veikalas nuo pradžių iki galui yra gyvumo mokykla. Todel nepraleiskite nematę šios dramos. Įžanga 50c. ypatai. Kvietėla A. D. A. D. 2 k. P. S. Nesivėluokite, lošimas prasidės paskirtu laiku, o vėliau bus šokiai prie vėros orkestrų.

VISOS MOTERYS KURIOS DIRBA

Turi žinoti kaip tos darbininkės yra padaromos stiprios ir sveikomis su — pagelba Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound.

Zahl, N. Dakota. „As buvau nervuota ir silma ir neturėjau reguliavistumų. As teigiai turėjau tankiai skausmus. As sirgau per septynis metus ir galų gale mano nervai visai suiro ir turėjau operaciją. As esu dresni ir skrybieli suveja ir moteris prie kurios as dirbu pasale man bu Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound. As dabar vartoju jus ir je padarė mane sveikta ir galiu dirbti savo darba vėl išnauju. As net pagelbėjau savo sergančiai kaiminkai, galit matyti kokia as esu stipri. As labai vertinu jus gyduoles ir jus galite suvartoti mano laišką, jei matysite kad jis tinka. As labai noriu, kad jus pagelbėtu ir kitoms moterims.“ — Mrs. Ole Nordlein, Box 23, Zahl, North Dakota.

Geriausia kvapsnis lengviausiai prirengt (Virinkit 15 minutų) Apnyiai ir salykos vienam kene. Klauskit jusų pardavėjo.

Wennersten's Bohemian Blend

Rusiškos ir Turkiškos Maudynės

Atdaros dienai ir nakti. Vanos, lietaus ir marių druskos maudynės. Ruimai ir lovos del nakvynės. Didelis prudas del plaukymo. Specialės rusiškos maudynės del moterų seredoms. Z. SAPERSTEIN & SONS Savininkai 1115-17 So. Paulina St. Tarpe Taylor ir Roosevelt Rd. Phone West 1511 Chicago, Ill.

Atydai namų jėskotojams Mes pastatysime ant jusų loto gražu 5 kambarių mūrini bangalov. \$1000 įmokėti, išmokėsimas \$4400 A. & P. CONSTRUCTION CO. 936 W. 79th St. arba telefonuok 1320 E. 79th St. Stewart 6584

Tel. Lafayette 4223

Plumbing, Heating Kaiko Lietuvis, lietuviams visados patarnauju kuogeriausiai M. YUSKA, 3228 W. 38-th St., Chicago, Ill.

Plumingo ir Apšildymo Įrengimai Olselio kainomis visiems Pigiausi dabar radiatoriai ir boileriai. Jie bus brangesnis po mėnesio gegužio. Sutaupykite pinigų tiesiai pirkdami nuo musų. PEOPLES PLUMBING AND HEATING SUPPLY CO. 490 Milwaukee Ave. and 461 N. Halsted St. Haymarket 1018. Haymarket 4251

Town of Lake

Naujienų Skyrius perkeltas į naują vietą. Priima paskelbimus Naujienoms ir atlieka kitokius reikalus surištus su Naujienomis. Siunčia pinigus Lietuvon.

G. Benošius 1616 W. 47th Street

TEISINGAS GYDYMAS

Grynas kraujas yra gyvenimas. Išvalykite savo kraują, atelkite pas mus, mes jį išvalysime ir atbudavosime. Beveik visuose atsitikimuose kataro, Reumatizmo, Paralyzmo, Dusu, Skaudulių, Nuplikimo, raudus kraujo ir greitai pasveikite kuomet išvaloma.

Vėliau išradimas parodo, kad gyduoles jėrkiamos tiesiai į kraują, veikia daug geriau negu imamos per burną. Vienas serum pertikrins kiekvieną sergantį. Yra galima žiūrėti, kaip ligoniai nori pasveikti vartodami seną madą. Netrukdykite laiko išsirinkdami daktarus. Atelkite ir pažinkite tiesą. Mes norime pasikalbėti su kiekvienu kenčiančiu chroniskomis ligomis nervų, kraujo, odos, puslės, žarnų ir privačių ligų. Nesvarbu, kaip silpnas ir nervuotas esate, mes tikrai užtikriname, kad mūsų gydymas suteiks jums labai greitą pagalbą.

Pasikalbėjimas ir patarimas dykai. Valandos: Nuo 9 iki 6 vakare, pamedėly, seredoje ir subatoje nuo 9 iki 8 vakare. Nedėlio nuo 9 iki 12.

CHICAGO MEDICAL CLINIC Dr. R. G. McCarthy, Direktorius 505 So. State St., kampas Congress, 2 augštas. Chicago, Ill.

Dr. J. Jakubauskas

Pasekmingai gydan staigias ir chorinines ligas NAPRAPATI-JOS budu — be vaistų, be operacijų

4647 So. Halsted St., Val. 9 iki 12 ir 8 iki 9 vak. Tel. Boulevard 4774

ROSELANDO OFISAS: 11132 So. Michigan Ave. 2 iki 7 vak. Tel. Pullman 5147

Physical Health Institute DR. VELONIS, Ph. D. C., D. O., N. T.

Gydan įvairias ligas, o ypatingai užsikimšusias, be vaistų ir operacijų, naujausiais budais. 4204 Archer Ave., Chicago, Ill. Brighton Park, 2-ry lubų, Rumas i Valandos nuo 9 ryto iki 12 pietų. Vakare nuo 6 iki 8 val. vakare. Nedėliais nuo 9 iki 12 pietų. Telephone Lafayette 4543

Buk mandagus, neduok progos išsivystyti ligai. Tankiai šaltis pagamta, skauda galvą, užsikimšimas vidurių, silpnos akys, nervuotas, jaudinasi sušingęs, reumatizmiškai skaudėjimai ir t. t. Nuo tokių apsirėikimų reikia but atsargus ir ateltyti padaro daug blogo. Šiandie jum yra reikalinga pasimatyti su chiropaktoriu ir buk sveikas.

Dr C Yucius, D C., Ph. G.

2159 — 21st St. ir Leavitt, Chicago Val. nuo 10 iki 1; 5 iki 8 val. vak. Telefonas Roosevelt 8135 Rezidencija Brunswick 4887

Dr. Chiropactor ir Akušerka ANIELE KAUSHILLAS

Gydan be vaistų ir be operacijų, visokias ligas vyrų, moterų ir vaikų. Kurie sergate kreipkitės, o rasite pagalbą. Patarimas donal. Valandos nuo 1 iki 9 vakare. Tel. Yards 4951 3252 So. Halsted St.

Bukite pasirėngę del rudėninių kvietkių auginimo. Kapitalas \$200, 000.00. Įsteigta 1885. Surplius \$96,141.67.

Nurseries su reputacija BROWN BROTHERS COMPANY „Continental Nurseries“ Rocheseteh, N. Y. „The Flower City“

Atsakanti augintojai medelių ir kvietkių. Vaisiniai ir pagražinimui medžiai, rožės, vynuogės ir t. t. FRANK CICALA 6149 So. Sacramento Ave. Sautkie Republic 5912, Chicago, Ill. Atsiųsime salesmaną.

ŠIRDINGA AČIU!

Kiek laiko atgal as buvau labai priešingas naprapatams gydytojams šiandien širdingai ačiuoju ir patariu sergantiems pamėginti ir užtikrinu, kad niekadus nesigailėsit. As turėjau seną ligą ir mėginau įvairius gydytojus, bet ant nelaimės nieks negelbėjo. Kas dieng skausmai didėjo nebegalėdamas trivoti likau priverstas įsiekoti pagelbos. Likau nugebentas pas Naprapatą Dr. Maneli 6117 So. Talman Ave. Po keleto trimentu man skausmai prastalino taip, kad galėjau vaikščioti, o po dviejų savaičių galėjau viską dirbti. Dabar esu smagus ir pilnai užgėndas. Linkiu geros kloties Dr. Maneliui, taigi sergantiems tokių gerų rezultatu, kaip as gavau. PETER NORVISAS, 3215 So. Union Ave., Chicago, Ill.

Jei nori turėti nuolatinį draugą — skaityk Naujienas.

NORĖDAMI PIRKTI PARDUOTI AR MAINTYTI VISADOS KREIPKITES PAS MUS. TAS JUMS BUS ANT NAUDOS. S. L. FABIONAS CO.

809 W. 35th St., Chicago Tel. Bejevard 0611 ir 0774 PADAROM PIRKIMO IR PARDAVIMO RASTUS. Pasekmingai siunčiam pinigūs ir Parduodam Laivakortes.

K. GUGIS ADVOKATAS

Miesto ofisai 127 N. Dearborn St., Room 1111-12 Tel. Central 4411. Val. nuo 9-6 Gyvenimo vieta: 3323 So. Halsted St. Tel. Boulevard 1310 Valandos: nuo 6 iki 8 v. v. kiekvieną vakarą, išskyrus ketvergą. Nedėliomis nuo 9 iki 12 ryto.

K. JURGELIONIS ADVOKATAS

Room 1117-1122 127 N. Dearborn Str. Telef. State 7521 Vakarnis ir nedėlios rytą: ofise „Naujienu“ name: 1739 So. Halsted St. Telef. Roosevelt 8500 Panedėlio vakare: 4601 So. Marshfield Ave.

A. A. Olis ADVOKATAS

11 S. La Salle St., Room 2001 Tel. Randolph 1034 — Val. nuo 9-6 Vakarnis: 3301 S. Halsted St., Tel. Blvd. 6775 6-8 v. v. apart Panedėlio ir Pėtnyčios.

JOHN KUCHINSKAS LIETUVIS ADVOKATAS

2221 W. 22nd St., arti Leavitt St. Telephone Canal 2552 Valandos: 9 ryto iki 9 vakare. Seredoj ir Pėtnyčioj nuo 9 r. iki 6 v. Veda visokias bylas visuose teismuose. Egzamnuoja Abstraktus ir padirba visokius Dokumentus, perkant arba pardaudant Lotus, Namus, Farmas ir Biznius. Skolina Pinigus ant pirmo morgičiaus lengvomis išlygomis.

HELEN BELMEN, JERRY Lietuvi Advokate

4454 So. Western Ave. Telefonas Lafayette 4089 Valandos: Nuo 7 iki 9 vakarais, Nuo 2 iki 6 subatom po piet.

JOHN I. BAGDZIUNAS ADVOKATAS

Veda bylas visuose Teismuose, Egzamnuoja Abstraktus, Padaro pirkimo ir pardavimo Dokumentus ir įgaliotimus 7 South Dearborn Street Telefonas Randolph 3261 Vakarnis: 2151 West 22 Street Telefonas Canal 1847.

J. P. WAITCHES LAWYER Lietuvių Advokatas

Dienomis Room 514-516 127 N. Dearborn St. Telephone Randolph 5584 Vakarnis: 10717 Indiana Ave. Tel.: Pullman 4377

Tel. Dearborn 9057

A. A. SLAKIS ADVOKATAS

Ofisas vidurmiestyj: Room 1726 CHICAGO TEMPLE BLDG. 77 W. Washington St. Cor. Washington & Clark Namų Tel.: Hyde Park 3396

A. E. STASULANI ADVOKATAS

Ofisas: 911 Chicago Temple Bldg. 77 W. Washington St. Tel. Central 6200 Cicero Panedėlio vakare 1314 S. Cicero Av. T. Cicero 5036 Bridgeport Iktais vakarais 3236 S. Halsted St. T. Boul. 6737

V. W. RUTKAUSKAS Advokatas

29 So. La Salle St., Room 530 Tel. Central 6390 Val. 3223 S. Halsted St., Chicago Tel. Yards 4691

L.S.S. ŽINIOS

Oficialinis Lietuvių Socialistų Sąjungos Skyrius,
eina kartą savaitėje, Ketvirtadieniai

Rugsėjo 25, 1924

Eilinis No. 77.

Visi šiam skyriui raštai reikia adresuoti L. S. S. Sekretoriui
A. Žymontas, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

L.S.S. Pildomasis Komitetas:

Centro Sekr. A. Žymontas, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Organizatorius J. Šmetelis, 10604 Ed-brooke Ave., Chicago, Ill.
Sekr.-Izdin. P. Miller, 3210 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Knygius A. Kemėža, 25 E. 23rd St., Chicago, Ill.

NARIAI:

A. Grebelis, 10225 Perry Ave.
J. Degutis, 1522 N. Irving Ave.
J. Viliš, 1511 N. Wood St.
J. J. Ceponis, 4138 Archer Ave.
— visi Chicago, Ill.

L.S.S. VIII Rajono Centro Komitetas:

Pirmininkas — F. Skamarakas, 6829 Calumet Ave., Chicago, Ill.
Sekretorius — A. Viliš, 2241 North Western Ave., Chicago, Ill.
Kaslerius — A. Kemėža, 25 E. 23rd St., Chicago, Ill.
Finansų Sekr. — O. Banienė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Knygius — J. Viliš, 1511 N. Wood St., Chicago, Ill.
Nariai — V. Mišeika, F. Tverijonas.

Bertrand Russel apie Ameriką

Bertrand Russel yra žymus Anglijos socialistas rašytojas, profesorius-filosofas. Jis 6 mėnesius važinėjo po Jungtines Valstijas su prakalbos. Dabar jis spaudoje paskelbė savo įspūdžius.

Važinėjantis po Jungtines Valstijas galima pastebėti, kad traukiniai čionai labai gerai vaikščioja, — retai kada pasivėlina. Ir tų traukinių yra labai daug.

Žmonės čia prakalbų labai gerai klausosi. Anglijoje žmonės netik nori pažinti koki nors rašytoją asmeniškai, bet jie skaito ir jo raštus. Jungtinėse Valstijose svarbiausia nori išgirsti koki nors autorių. Bet skaityti Amerikos žmonės neturi laiko ir jie mažai ką skaito. Beveik kiekvienas turi namie telefoną ir tie jų telefonai skamba ir skamba, — nėra ramumo namuose, — užtat skaityti ir mąstyti nėra laiko, vis reikia kalbėtis per telefoną.

Sakiau prakalbą Bostone, žmonių prisirinko labai daug. Tuo pačiu sykiu laikė kalbą vienas generolas Amerikos Lėgijonui. Jis agitavo, kad mano prakalbos būtų išardytos. Bet to generolo agitacijos žmonės nepaklausė, — mano prakalbą neišardė. O ant rytojaus laikraščiai pranešė, kad mano prakalbose buvo sukeltas triukšmas ir išardytos prakalbos.

Amerikos darbininkai gyvena pasiturintai. Beveik kiekvienas turi automobilį ir važiuoja su juo į darbą. Bet ateiviai, kurie negali gerai susikalbėti angliškai, yra begalo išnaudojami darbavijų.

Organizuoti Amerikos darbininkai yra nusistatę, kad neleidus daugiau darbininkų iš kitų šalių. Ir jie turi pamato, nes nei vienoje Europos šalyje darbininkai negyvena taip gerai, kaip Amerikoje. Kurie darbininkai nepagrūpi prie organizacijų, tie tankiausiai yra rankose katalikiškų kunigų.

Amerikos reakcionieriai irgi yra priešinai įsileidimui daugiau žmonių iš Europos, nes jie bijo bolševizmo. Apie socializmą amerikiečiai abelnai mano, kad tai yra užsienio dalykas ir kad socializmu daugiausia užsiima žydai.

Amerikoje labai įsiplatinęs religinis antagonizmas. Bet laikui bėgant jis išnyks. Kitas labai svarbus klausimas — rasinis klausimas. Pietinių valstijų juodveidžiai yra didelis pavojus baltveidžiams. Ten su juodveidžiu haugu būti vienoje stuboje. Po didelius miestus: New York, Chicagoje, juodveidžių yra labai daug ir čia darosi rasis klausimas rimtas dalykas. Bet čia baltieji labiau pripranta prie jų ir tuo būdu juodveidžiai čia dauginasi.

Pietinėse valstijose, kur daugiau yra juodveidžių, ten įsivyravo Klano organizacija. Ta organizacija taipgi eina prieš žydus ir prieš katalikus, — abelnai, prieš svetimtaučius. Ta

organizacija kėsina sukelti didelį terorą ir nori išnaikinti visus svetimtaučius, o palikti tikta Amerikos protestonus.

Žydų įtekme Amerikoje yra labai didelė. New Yorką praktiškai politiniai kontroliuoja žydai. Bostoną kontroliuoja katalikai. Chicagoje žydai taipgi labai stiprūs, bet jie neturi tiek įtekės, kaip New Yorke.

Aš gavau tokį vaizdą iš vaikinų valstijų, kad kas tik yra gero politikoje, išsilavinimo ir artizme, tai vis žydai. Jie daugiausiai yra ateivių vaikai iš Vokietijos, Lenkijos ir Rusijos. Didelis jų skaitlis yra labai turtingų ir labai bėdūnų. Bet bėdūni jie ilgai nebūna: įeina į biznį ir pralobsta.

Wisconsin, North Dakota ir Minnesota valstijų fermeriams labai sunku gyventi. Jie visi yra paskendę skolose. Čia maži bankai yra kontroliuojami didelių bankų, o svarbiausia Wall Street, Morgano ir Co. Tuo būdu čia pasireiškė socialistų mintys ir susiorganizavo Farmerių Darbo Partija. Bet komunistai savo netaktu tą organizaciją susilpnino ir rinkimuose jie neturės pasisekimo.

Labai svarbus šimet kandidatas į prezidentus yra La Follette. Jis yra gerai žinomas Jungtinėse Valstijose. Laikė karo jis buvo maždaug pacifistas. Nuo to laiko jis buvo progresistas Amerikos politikoje. Jis neturi progos būti išrinktas Amerikos prezidentu, bet jo atsiskyrimas nuo republikonų partijos suteikė daugiau progų demokratų partijai ir tuo būdu republikonų partija pasidarys mažiau reakcioniška, negu kad ji manė būti. Visi progresyvi Amerikos žmonės supranta, kad Amerikai reikia trečios partijos, taip kaip Anglijoje kad yra Darbo Partija. Ir La Follette kandidatura yra žingsnis toje linkmėje. Jo programos turi daug socialistinių reikalavimų ir, mano manymu, jis yra vertas balsuotojų paramos.

Abelnai imant, darbininkų politika Amerikoje yra tokia, kokia buvo pas mus Anglijoje trisdešimtis metų atgal. Tam yra trys priežastys: čia daugiausia agrikultura, ateivių klausimas ir šalies turtingumas sulaukia nuo staigų ir didelių perversmų.

Amerika yra turtinga šalis. Turi beveik visą žalią medžiagą, apart gumo. Šalis yra labai didelė; prekyba liuosa ir gyventojų nėra tiek daug, kad neužtektų jiems gaminių turty.

Amerikoje nebuvo tokio militarizmo, kaip Europoje ir didysis pasaulinis karas neatsiliepė tiek daug į Amerikos gyventojus, kaip Europoje.

Turtingoji ir labiau konservatiškoji klasė yra priešiniga Vokietijai; suprantama, jie remia Franciją. Jie yra militaristai ir dideli patriotai.

Militaris mokymas yra įvestas į mokyklas ir kolegijas ir imperialistų sentimentas yra platinamas kiek galima daugiau. Išrodo, kad su pagalba finansų, Amerika įeis į imperialistų eilę. Ir tas imperializ-

mas bus labiau ekonominis. Proga yra ir nei viena šalis neatsisako nuo progos, kuomet ji pasitaiko. Gal but, kad Pacificas bus pirmutinė proga Amerikai išsiplėsti. To tai Japonija ir bijo. Bet taipgi yra Amerikoje didelis judėjimas prieš imperializmą; gal but, kad jos jėgos šis viršų ir nulaus ragus imperializmui.

Amerikos tolimesnis išsivystymas yra labai svarbus visam pasauliui, nes tai yra didžiausia jėga pasaulyje ir ji turės įtekmės istorijoj per šimtą metų. Galima daleisti, kad Amerikai links geron pusėn, nes jaunimas labai kelia protestą prieš biznio idealizmą, kuris yra pavojus civilizacijai. Bet to galima bijotis ir taipgi galima tikėtis geresnių laikų. Tą parodys ateitis.

Vertė A. Z.

Ivairios Pastabos

Visi supranta, kad despotizmas yra klaidingas ir kenksmingas dalykas ir tuo būdu kiekviena despotinė draugija turi būti naujai pamatais perorganizuota ir despotizmas paliktas šaly.

Kapitalizmas, dabartinė sistema, yra industrinis despotizmas; yra despotizmas vienos klasės žmonių ant kitos.

Todel socialistai siekiasi industrinės rekonstrukcijos draugijoje, kurioje industrinis despotizmas būtų paliktas šaly.

Socialistai nori, kad daugumas būtų reikalingų gyvenimo dalykų būtų paimta į žmonių rankas — į publišką kontroliavimą ir demokratinį vedimą reikalų.

Kad išdirbinėjami produktai būtų naudai visų žmonių, bet ne pelnui saujailei parinktųjų.

Juo daugiau mes iš šio gyvenimo pasipuošime, tuo daugiau mes norime ir reikalaujame.

Bet alga aprubežiuoja gyvenimą.

Algos vis yra mažinamos, nes kapitalistų klasė žino, kad jei darbininkai gaus didesnes algas, jie tuojau pradės naudotis plačiau gyvenimu ir nebus užgandinti tuo, ką jie dabar turi. Todel mažinamas algų yra siaurinimas ir trumpinimas darbininkų gyvenimo.

Nežiurint kaip darbininkai būtų darbštūs, jie niekuomet negali uždirbti užtekinai pinigų, nors ir per tukstantį metų, kad jie galėtų pilnai naudotis visomis gyvenimo gražybėmis.

Amerikos kapitalistai išvežė į užsienius už bilioną dolerių geriausios mėsos, sviesto ir smetonos. O darbininkai Amerikoje valgo "hot dogs" ir visokias senas "baliones." Kodel kapitalistų klasė veža gerą maistą Europoj? Todel, kad už tą maistą gauna daugiau uždarbio, negu čionai.

Daugiau negu pusė Amerikos žmonių apleidžia mokyklą nuo šešto laipsnio, arba dar mažiau.

Dvidešimtis penki nuošimčiai Amerikos žmonių nelankė augštesniųjų mokyklų. Mažiau negu dvidešimtis iš tukstančio yra baigę universitetus arba kolegijas.

Daugiau negu pusė Amerikos žmonių neturi savo namų ir gyvena samdytuose namuose.

Viena šešta dalis Amerikos žmonių gyvena užmorgičuotuose namuose.

Dabar Amerikoje yra 1,500,000 bedarbių; 2,000,000 darbininkų dirba laikinai arba numažintomis algomis; o 4,000,000 fermerių yra subankrutusių ir apleidusių savo farmas.

Taip dedasi turtingiausioje pasauly šalyje todel, kad in-

dustrija yra vedama ne žmonių patarnavimui, bet asmeniniam pelnui. Ir tokią industrinę sistemą labai akyliai dabojama demokratu, ir republikonų partijomis. Todel darbininkai šiose rinkimuose turi atiduoti savo balsus už La Follette. Tuomet galima bus pradėti budavoti industrinę demokratiją.

* * *

Kiekvienas žmogus turėtų dirbti naudingą darbą.

Jeigu kiekvienas žmogus turi dirbti, tai kiekvienam turėtų būti suteiktas darbas.

Bet taip nėra. Jei darbininkas nebetenka darbo, tai jis yra išmestas ant gatvės ir paliktas be jokio apsaugojimo. Jis tuomet, jei negauna niekur darbo, gali sau badauti ir pamažu mirti. Jokio apsaugojimo gyvenime darbininkai neturės, kol jie vis balsuos už savo klasės priešus — už despotizmas arba republikonizmas. Kiekvienas darbininkas privalety balsuoti už La Follette.

—Darbininkas.

Iš politiškosios ekonomijos mokslo

Žmogus gyvena visuomenėje, jo gyvenimas be visuomenės, be draugijos neįmanomas ir negalimas. Tik visuomenėje gyvenamas žmogus gali sekinigai kovoti su šorine gamta ir jos pajėgas priversti sau tarnauti, tik nuolatos bendraudamas žmogus tegalėjo išsivystyti savo dvasinius gabumus.

Nuo pirmųjų dienų žmogaus atsiradimo žemėje jis kovoja su gamta dėl jos "gerybės". Žmonės taip pat kovoja ir tarp savęs besidalindami taisyklą "gerybės". Todel teisingai galime pasakyti, kad visa žmonių visuomenės istorija yra tik kova dėl buities — kova su šorine gamta ir su sau lygiais žmonėmis.

Toji kova vedama dėl žmogaus medžiaginių (materialinių) reikalų patenkinimo, nes medžiaginiai reikalai yra jo gyvenimo pamatas. Dvasiniai reikalai atsiranda tik tada, kada žmogus save apsirupina maistu, pastoge ir tt.

Toksai žmogaus ar visuomenės darbas jo medžiaginių reikalų aprūpinimui, vadinasi ukiu darbu, o visų šios rūšies darbų suma įgijo ukiu vardą.

Politiškoji ekonomija ir tyrinėja uki. Bet šioks to mokslo apibrėžimas labai mažai ką sako ir reikalingas kai kurių papildymų ir paaiškinimų. Mums reikalinga aiškiau apibrėžti ukiu sąvoką, tos sąvokos turinį. Paprastai, ukiu darbas yra viena iš daugelio darbų formų. Kokio tikslo siekia žmonija ukiu darbuotėje? Tikslas šis — pergalėti šorinę gamtą ir jos jėgas priversti sau tarnauti. Tokiu būdu ukiškasis veiksmas tapkomas į gamtą ir tai bus pirmas jo pažymys. Antra, ukiškasis veiksmas yra ne pats sau tikslas, bet tik priemonė. Todel žaislai, dailininkų kuryba ir kiti panašūs darbai, kurie yra ne priemonė savo medžiaginių reikalų patenkinimui, bet pats darbas turi savyje tikslą, nebus ukišku darbu. Jeigu žmogus žvejoja tik dėl pasilinksminimo, laiko pajavairinimui, jis nedirbs ukiško darbo, bet, pabrasto žvejo užsiėmimas, kuriam žvejojimas yra priemonė savo medžiaginiams reikalams tenkinti — bus ukiškasis darbas. Galima būtų nurodyti ir daugybę kitų panašių pavyzdžių, bet jau ir iš tų galima suprasti ukiško veiksmo (darbo) sąvokos turinį ir patį uki. Mes matome, kad ukiškąjį veiksmą apibūdina du pažymiai, butent, ukiškasis veiksmas yra dvilypis, kurio asigalius sudaro žmogus ir šorinė gamta. Ukiškasis veiksmas ir bus tas žmogaus veiksmas, kuris taikomas į šorinę gamtą (ne į žmogų) ir kurs yra ne pats sau tikslas, bet tik priemonė paten-

kinimui savo medžiaginių reikalų.

Nustatę ukiško veiksmo sąvoką, vis delto mes negalime pasakyti, kad tik politiškoji ekonomija tokį uki tyrinėja. Ir tame pačiame ukiškame veiksmo pirmiausia mums krinta į akis tam tikri techniniai procesai, priemonės, su kurių pagalba žmogus įveikia šorines gamtos jėgas. Vienu žodžiu, uki, kaip mes jį apibrėžėme, liečia ir daugelis kitų mokslo šakų, kaip tai agronomija, technologija ir kiti, ne vien politiškoji ekonomija. Kad supratus tų mokslų turinį, kurie tyrinėja ukiu veiksmus, reikia žiūrėti, kuriais atskirais atžvilgiais tie atskiri mokslai uki tyrinėja. Technikos priemonės, medžiaginiai procesai (ivykiai) ukiye politiškoji ekonomija nerupi. Ji tyrinėja socialinius (visuomeninius) santykius, ekonomininko akys visuomet yra kreipiamos į žmogų, o ne į šorinę gamtą. Politiškosios ekonomijos uždavinys aiškinti tuos žmonių santykius, kurie atsiranda besidarbuojant ukiu srityj. O tie ukiu ryšiai yra visuomet labai stiprūs, ir juo ukiu darbuotė plečiasi, juo tie ryšiai stiprėja.

Politiškajai ekonomijai branklūs yra žmogus kaip asmenybė, kaip tam tikrų psichinių (dvasinių) pergyvenimų subjektas. Kitiems mokslams, kurie ir liečia ukiu veiksmus, pavyzdžiui, agronomijai, žmogus, aršas lauką, kaip ir pats arklas ir arklys, yra tik mechaninės pajėgos, kurių rezultatu yra arimas. Priešingai politiškojai ekonomijai žmogus yra ne gamybos priemonė, kaip laukas, arklas ar arklys, bet jis yra proceso tikslas.

Toks politiškosios ekonomijos mokslo uždavinys. Bet reikia pasakyti, kad seniau ir šiais laikais politiškoji ekonomija sukelia labai karštų ginčų mokslininkų ir nemokslininkų tarpe. Politiškoji ekonomija iš visų pusių susilaukia labai karštos kritikos. Dažnai kai kurių neigiamai ir neabejotoni aiškumo argumentai (irodymai). Ir tai labai subrantama. Šiandie ukiškųjų žmonių reikalai yra svarbiausi ir vyraują ir todel, kada politiškoji ekonomija tų ukiu santykių sritį paliečia, tai dažnai jos moksline išvados būna visiškai priešingos ir negeidžiamos tam tikros visuomenės grupės ar klasės. Politiškosios ekonomijos mokslo išvados, neginčijamas mokslininkų atžvilgiu, visuomet yra neigiamos tų, kurių reikalus tos išvados neigiamai palietė. Todel suprantama, kad šiais laikais politiškoji ekonomija ir sukelia didesnę susidomėjimą, negu kiti visuomeniniai mokslai.

Politiškoji ekonomija atskirų mokslų išsivystė tik vidury XVIII šimtmečio (jos kūrėjai Ž. B. Sė, Adomas Smitas ir k.). Tai buvo vadinamosios klasinės politiškosios ekonomijos periodas. Mums svarbūs pastebėti tas, kad politiškoji ekonomija, kaip mokslas išsivystė tik augant ir plečiantis mainų ukiui. Jei mes išsivysidomsime vieng atskirą uki, nieko bendra neturinčių su kitais ukiiais (izoliuotą uki), ten jokios politiškosios ekonomijos mokslo negali būti. Bet tokio izoliuoto ukiu niekur nėra, yra atskirų ukių grupės, kurie, nors teisiškai atžvilgiu vienas kito ir nepriklauso, bet yra surišti prekyvieta, namų santykiais. Atskiras ukininkas visuomet iš dalies dirba daiktus parduoti, jis dirba kitam ukininkui. Norėdamas parduoti ukininkas privalo skaitytis su prekyvietais reikalavimais, nes kainas nustato ne pats ukininkas savovo noru, bet jos (kainos) yra nustatomos tam tikrų prekyvietės įstatymų (dėsnų). Kiekvienas atskiras uki yra surištas mainų ryšiais su kitais ukiiais. O tas laisvas mainų uki turi tam tikrą savo dėsningumą, nepriklausomą nuo

atskirų ukininkų išskaičiavimų ir norų. Tą dėsningumą ir mėgina nustatyti politiškoji ekonomija. Todel ir politiškosios ekonomijos mokslas galėję išsivystyti atskira discipliną (mokslo) išsiplėtojus laisvam mainų ukiui, butent, vidury XVIII šimtmečio.

Dažnai politiškosios ekonomijos aksiomos (neginčytinos tiesos), nustatytos pirmųjų ekonomininkų, išsiplėtojus ekonominiam gyvenimui, sugrūvo, pasirodė netikros esančios. Ir šandie politiškosios ekonomijos mokslo epocha (laikotarpis) tuo įdomi, kad griuva seniau statytieji, rodos, neišjudinamieji pamatai, nyksta senosios "tiesos." O tą politiškosios ekonomijos mokslo perversmą daugiausia sukėlė iškilės "darbininkų klausimas".

Viduramžių visuomeninės tvarkos — feodalizmo (tam tikrų žemės valdymo santykių sutapimas su politiniais santykiais) pamatai XVIII šimtmečij jau galutinai pradėjo juo dėti ir griuti. Visų akys buvo atkreiptos į tuometinę buvatinę Prancūziją, kur feodalizmo liekanos nenorėjo nusileisti kiltančiai buržuazijai, ir su ja kartu — kapitalizmui.

Bet augantis kapitalizmas sulaukė varžančias jį viduramžių feodalizmo liekanas ir užviešpatavo galutinai pramonėje ir prekyboje. Kaip tų metų (pirmoje XIX šimtmečio pusėje) politiškoji ekonomija karštai gynė buržuazijos reikalus, galime matyti iš šių ekonominių Perri žodžių, pasakytų darbininkams.

—Ką gali jums mokslas padėti? Ar galima ginčyti aritmetikos keturis veiksmus? O jusų uždabio mokestis yra dalinamas to kapitalo, kuris šiuo tarpu yra šalyje, apmokėti jusų darbui. Norite padidinti darbo mokestį, tad padidinkite kapitalą. Nėra galimybės? Tad liekai vien sumažinti darbo rankų pasiulus. Atsisakykite nuo vedybų, gimdymų, ir jus pagerinsite savo buitį.

Tokių ekonomininkų cinizmu (biauriu pasityčiojimu) buvo maitinami darbininkai.

Bet greit iškilo aiškėn neišvengiamos kapitalistinės tvarkos ydos. Atsirado naujos srovės ir mintys, kurios grovė liberalizmo pamatus. Liberalinių ekonomininkų pateisinimas beširdiško darbininkų naudojimo susilaukė griežtos kritikos iš pusės naujos pasaulio išmonės — socialistinės, kuri vargštančiai žmonijos daliai rodė naujas ateities gyvenimo perspektyvas. Socializmas savo mokslo pamatan padėjo lygios asmens vertybės idėją ir todel griežtai neigia žmogaus žmogumui naudojimą. Ir ši nauja idėja dabartiniam ekonominiam mokslui labai įsigalėjo, ekonomininkui pasirodė svarbus žmogus ne kaip gyvas organizmas (kaip, pavyzdžiui, medicina), bet kaip asmenybė, psichinių pergyvenimų subjektas.

Socializmas ir ypatingai mokslinis socializmas, sukurtas garsių ekonominių ir socialistų teoretikų K. Markso ir F. Engeldo, nuogai atidengė kapitalistinės tvarkos vidujinius neišvengiamus priešingumus, nutraukė skraistę nuo buržuazinio pasaulio ir pabrėžė naujos ukiu tvarkos (socialistinės) pamatinus bruožus. Socializmo iškeltieji kapitalistinės tvarkos dėsniai (klasių kova, darbininkų darbo išnaudojimas ir k.) turėjo didelės įtakos ir politiškosios ekonomijos seniau nustatytoms aksiomoms. Nuvainikavus tvarką, neteko vertės ir, buržuazinės ekonomijos pagrindai, kurie kiekvieną visuomeninį neteisningumą aiškino, kaip stichinį gamtos įstatymą. Susitprėjusi darbininkų klasė jėga pakeitė politiškosios ekonomijos mokslo turinį ir parodė jai naujus tikslus.

Dzidas Budrys.

("Kultura")

Socialistų Partijoj

Labai sėkmingos prakalbos

Subatos vakare, rugs. 20, Ashland Boulevard Auditorium įvyko milžiniškas masinis susirinkimas ir prakalbos. Vyriausiu kalbėtoju buvo senatorius Burton K. Wheeler, kandidatas į Vice-Prezidentus nuo Progresyvio Politinio Veikimo.

Žmonių prisirinko pilnutėlė svetainė, apie 6000. Susirinkimas buvo labai tvarkus ir entuziastingas. Griežt muzika. Reikia pastebėti, kad muzika griežtė taip sau muzikalius smotečius; negrojo nei amerikoniško, nei kitokio himno, — muzika buvo visai neprigulminga.

Apart Wheelerio, dar buvo du kalbėtojai. Jie pastebėjo, kad ši kampanija, tai nėra grovimas kitų partijų, bet atgavimas tų tiesų, kurios yra nuo žmonių atimtos — paverptos. Vienas pažymėjo, kad kapitalas turi žmoneis tarnauti, bet nelaikyti juos pavergime.

J. H. Walker, užtikrino, kad Illinois valstijoj 1,500,000 organizuotų darbininkų balsų yra užtikrinta už La Follette.

Apie 50 gražiai pasirengusių

Amalgamated Unijos merginų rinko, aukas kampanijos lėšų padengimui. Manau, surinkta apie keli tukstantai dolerių.

Kaip pasirodė Wheeleris svetainėje, visi žmonės sukilo, plojo delnais ir šaukė apie 10 minutų. Lai gyvuoja žmonių valdžia! Labai malonu buvo žiūrėti į tokią didelę ir pilną entuziazmo minią.

Wheeleris yra geras ir nuosirdus kalbėtojas. Jo kalba, — gryni faktai. Kalbėjo porą valandų. Ir kad jau kritikavo demokratų ir republikonų partijas; net šurpiai eina per kuną klausant kokia yra dabartinė Jungtinių Valstijų valdžia.

Wheeleris sako, kad dabartiniai rinkiniai, tai nėra paprasti rinkiniai, bet tai yra žmonių kova su išnaudojotais ir pavidimas valdžios į žmonių rankas. Manau, kad po šių prakalbų daugelio ten buvusių mintys pradės kitaip veikti. Wheeleris savo gražia ir nuosirdžia kalba, patraukė visus link savęs. Po kiekvieno jo svarbesnio pasakymo fakto, plovimams nebuvo galo.

Apie organizavimą naujos partijos jis neužsiminė. Tas darbas paliekama Socialistams. Sėkama nedėdienį, toje pačioje salėje bus Socialistų Partijos surengtas masinis susirinkimas. Butinai turėtų visi lietuviai darbininkai atsilankyti.

Išrodo, kad šiose rinkimuose La Follette laimės. Visi darbininkai tuojau privalėtų prisidėti prie rėmimo šios didelės ir begalo svarbios prezidentinės kampanijos.

— Darbininkas.

Iš Socialistų Partijos Ofiso rašo: Yra labai malonu pranešti, kad visi socialistai labai nuosirdžiai dirba sykiu su La Follette-Wheeler Komitetu — rengia masinius mitingus, platina literatūrą, renka pinigus, rengiasi visur gauti pilną registraciją, tikisi gauti daug balsų, gerai juos suskaičiuoti ir laimėti rinkimuose. Tai yra pamatas budavojimo tikros Darbininkų Partijos Amerikoje.

PRANESIMAS LSS KUOPOMS

Šiuo pranešu, kad yra išsiuntinėta visoms LSS kuopoms "LSS. Konstitucijos taisyms." Visos LSS kuopos malonės sušaukti ekstra susirinkimus ir apsvastyti tuos konstitucijos pataisymus.

Butų gerai, kad sekretoriai paskubėtų sušaukti kuopų susirinkimus ir atlikti šį reikalą greitai. Neužlgo reikės išsiuntinėti LSS viršininkų nominacijas; butų gerai, kad prieš tai jau konstitucija būtų pataisyta.

A. Žymontas.

LSS. Sekretorius.

NAUJENOS

The Lithuanian Daily News
Published Daily Except Sunday
By The Lithuanian News Pub Co Inc

Editor P. G. Gaitis

1739 South Halsted Street
Chicago, Ill.
Telephone Roosevelt 8500

Subscription Rates:
\$8.00 per year in Canada.
\$7.00 per year outside of Chicago.
\$8.00 per year in Chicago.
3c per copy.

Entered as Second Class Matter
March 17th, 1914, at the Post Office
of Chicago, Ill., under the act of
March 2nd, 1879.

Naujienos eina kasdien, išskyrus
sekmadienius. Leidžia Naujienų Ben-
drovė, 1739 So. Halsted St., Chicago,
Ill. — Telefonas: Roosevelt 8500.

Užsimokėjimo kaina:
Chicagoje — paštu:
Metams \$8.00
Pusei metų 4.00
Trims mėnesiams 2.00
Dviem mėnesiams 1.50
Vienam mėnesiui .75

Chicagoje per nešiotojus:
Viena kopija 3c
Savižaliai 15c
Mėnesiui 75c

Suvenytose Valstijose, ne Chicagoje,
paštu:
Metams \$7.00
Pusei metų 3.50
Trims mėnesiams 1.75
Dviem mėnesiams 1.25
Vienam mėnesiui .75

Lietuvon ir kitur užsienioose:
(Atpiginta)
Metams \$8.00
Pusei metų 4.00
Trims mėnesiams 2.00
Dviem mėnesiams 1.50
Piginus reikia, siųsti pašto Money
Orderiu, kartu su užsakymu.

Vokietijos valdžia padavė
aplikaciją įstojimui į Tautų
Sąjungą. Su aplikacija ji
iteikė Tautų Sąjungai ir ke-
letą sąlygų, kuriomis ji su-
tinka patapti Sąjungos na-
riu.

Viena, ji pareiškia, kad ji
daugiau nebeprisipažins,
jogei ji buvusi vienintelė kal-
tininkė deliai didžiojo karo
kilimo. Antra, ji reikalauja
pastovios vietos Tautų Są-
jungos taryboje ir sekretari-
ate. Trečia, ji atsisako įei-
ti į vykdomąją tarybą, ku-
rios pareiga bus bausti lau-
žančias taiką valstybes.

Galimas daiktas, kad, ne-
žiurint šitų sąlygų, Vokietija
visgi bus priimta.

Charakteringas Vokietij-
jos partijų pasidalinimas
įstojimo į Tautų Sąjungą
klausimu. Tam žingsniui vi-
somis jėgomis priešinosi
kraštutiniai nacionalistai su
gen. Ludendorfu priešakyje
ir komunistai.

Taigi dabar, lygiai kaip ir
tuomet, kai Vokietija svar-
stė, priimt ar nepriimt Lon-
dono konferencijos nutari-
mus, komunistai vėl stojo į
vieną eilę su aršiausiais at-
žagareiviais. Tai jau nebėra
pripuolamas atsitikimas. Re-
akcijos ir komunizmo keliai
tie patys. Kaip monarchis-
tai bei juodašimčiai, taip ir
Maskvos klapčikai kovoją
prieš visa, kas veda Europą
taikos ir demokratybės lin-
kui.

"Vienybė" randa, kad
Tautų Sąjungos sumany-
mas bausti valstybes, kurios
neteisėtai griebis ginklo,
kurios iki šiol buvo apilėš-
tos. Kas gi bus su Vilnium,
kurį Lietuvai išplėš len-
kai?

I šitą klausimą galima at-
sakyti tokiu klausimu: Ne-
jaugi Lietuva rengiasi atka-
riauti Vilnį nuo lenkų?

Jeigu sandariečiai mano,
kad Vilniaus atvadavimui
Lietuva turi rengtis prie ka-
ro su Lenkija, tai tegu jie
tai aiškiai pasako mūsų žmo-
nėms — o tuomet bus ma-
tyt, kaip žmonės į tai žiu-
ri.

Geriausią butų, žinoma,
apseiti be jėgos vartojimo
karų pašalinimui. Bet yra
nelengva sugalvoti, kas dary-
ti su tokiomis valdžiomis,
kurios nė teisės, nė doros
taisyklių nepaiso?

Karų nebebus tuomet, kai
išnyks jų priežastys, tarpe
kurių svarbiausia vieta už-
ima kapitalo varžytinės. Ši-
tų priežasčių panaikinimui
reikia pakeisti visą visuomė-
nės tvarką. Kol tai nėra įvy-
kinta, su karo pavojum ten-
ka kovoti tomis priemonė-
mis, kurias šandie žmonija
turi.

Apžvalga

KADA TAM BUS GALAS?

"Tėvynė" pasakė, kad komu-
nistai, agituodami prieš Mariam-
polės Realinės Gimnazijos rėmi-
mą, faktiškai remia Lietuvos
klerikalus, kurie nori tą moky-
klą sunaikinti. Dabar ve kaip į
šitą visai teisingą "Tėvynės" pa-
stąbą atsako Brooklyn "Lais-
vė":

"Jūs, broliai komunistai, tu-
rite remti poną Vitaitį, nes
kitais jį remia kuniga Gar-
mū, nės p. Vitaitis kai kada
susiptyksta su kun. Garmū.
Kad jie abu yra svolačiai ir
liaudies mulkintojai, tai tas
nesvarbu". (Žiur. "Laisvės"
227 num.)

"Laisvė" tuo būdu sako, kad
SLA. organo redaktorius esąs
"svolačius ir liaudies mulkinto-
jas".

Šitos šlykštus nepraustur-
niavimas yra nepakenčiamas.
Yra, deja, mažai vilties, kad
prieš tai pakeltų savo balsą to
komunistinio laikraščio skaity-
tojai, kadangi jų padaroma jau-
smas atbuko, beskaitant Bimbū
ir Pruseikų plivones diena iš
dienos. Bet turėtų bent SLA.
nariai pasirūpinti, kad jų redak-
torius būtų apgintas nuo tokių
purvinių užspuldinėjimų.

Prieš p. Vitaitį komunistai
jau senai veda begėdišką kam-
paniją, kadangi jie nori išesti
jį iš redaktoriaus vietos ir įso-
dinti į ją kokį nors savo sėbra.
Paskutiniame SLA. seime jie
aiškiai parodė tą savo tikslą,
statydami kandidatą į "Tėvy-
nės" redaktoriaus tūlą Andriulį.
Nelaimėję Wilkes Barre'je, jie
dabar su dar didesniu inirtinu
varosi prieš SLA. organo vedė-
ją.

Nejaugi didžiausioji Ameri-
kos lietuvių organizacija žiūrės
ramiai, kaip sauja fanatikų, pra-
radusių žmogiškos gėdos jaus-
mą, purvais drabsto ir "svolo-
čioja" padorų žmogų, kuris sa-
žiningai eina savo pareigas?

Ką turi daryti p. Vitaitis,
kuomet jo asmuo yra šitaip dər-
giamas? Muštis su tais sugvu-
lėjusiais fanatikais? Atsakyti
jiems tokiomis pat plivonėmis
"Tėvynės" šaltose? Bet taip
daryti juk nė jisai pats norės,
nė SLA. nariai pritars, kad jų
redaktoriaus žemintusi iki šito-
kio laipsnio.

Savo begėdiškais atakomis
prieš p. Vitaitį komunistai, ži-
noma, nori pasiekti to, kad SLA.
organas tyla, kuomet jie sėja
demoralizaciją mūsų visuomenė-
je ir, lyg ta degloji, knisa pa-
ties Susivienijimo pamatus. Pa-
siektų to, jie galėtų daug sek-
mingiau varyti savo nelemtą
darbą ir eiti prie šios turtingos
organizacijos "užkariavimo".
Bet ar ne sarmata būtų Susi-
vienijimui, jeigu jo laikraščio
vedėjas būtų priverstas nusile-
nkti šitokiam šantažui?

SLA. viršininkai, kuopos ir
nariai turi pasirūpinti, kad ge-

ras "Tėvynės" redaktoriaus var-
das nebutų purvinams, nes tuo
yra daroma skriauda visai orga-
nizacijai.

SLIUPAS — "FANATIKAS"

"Draugas" rašo, kad Dr. J.
Šliupas neturįs nė mokslo, nė to-
lerancijos; jo nusistatymas
(prieš klerikalus) esąs "žio-
plas"; jisai užmirštas, kad ji-
sai

"esąs paprastas gydytojas,
baigęs 2 metų medicinos mo-
kyklą Baltimorėje, į kurią
priimdavo ir vidurinės moky-
klos (High School) nebaigu-
sių".

Kuomet seno lietuvių veikėjo
asmuo yra šitaip "peizojamas",
tai prisėina priminti, kad Dr. J.
Šliupas buvo vienas mūsų visuo-
menės judėjimo pionierių (nau-
jų idejų skelbėjas), kurių už
savo idejas reikėjo neretai skau-
džiai nukentėti. Kunigų sukur-
styti tie tamsūs žmonelai net
ant jo gyvybės kėsindavosi!

Ir visgi "Draugo" redaktori-
us drįsta jį vadinti "fanati-
ku".

NE KINIJOJE NESĄ TOKIO
ZIAURUMO

So. Bostono "Darbininkas" pa-
duoda ištrauką iš vieno laik-
raščio straipsnio, kuriame labai
aštriai pasmerkiama vaikų iš-
naudojimas Amerikos dirbtuvė-
se, ir tarp kitko sako:

"Toliau nurodoma, kad net
Kinijoje vaikų išnaudojimas
labiau suvaržytas, negu Ame-
rikoje".

Nepersenai tas pats "Darbi-
ninkas" mėgino pašiepti "Nau-
jienas", kurios nurodė, kad Eu-
ropoje darbininkai turi daug
įstatyminių apsaugojimų, kurių
visai trūksta Amerikos darbi-
ninkams, pav. valdiška pašalpa
bedarbiams, pensijos pasenu-
siams darbininkams ir t. t. Ji-
sai rašė, kad, jeigu yra teisin-
gi "Naujienų" žodžiai, tai kam
gi darbininkai iš Europos ver-
žiasi važiuoti į Ameriką?

Dabar gi "Darbininkas" sura-
do, kad kai kuriais atžvilgiais
darbininkai turi geresnį, negu
Amerikoje, apsaugojimą net Ki-
nijoje. Nes Kinijoje yra siek-
tiek suvaržytas darbininkų vai-
kų išnaudojimas.

COOLIDGE'O DEMAGOGIJA

Kalbėdamas Švento Vardo
draugijai Washington, prezi-
dentas Coolidge pasakė:

"Socializmas ir komuniz-
mas negali būti sutautyti su
principais, kuriuos reiškia mu-
sų įstaigos".

"Milwaukee Leader" vadina
šituos Coolidge'o žodžius dema-
gogiškais, nes —

"Žmogus, kuris po paskuti-
nių penkerių metų patyrinė-
jo jungia socializmo su komuniz-
mu, yra demagogas. Kiekvie-
nas vidutiniško išmanymo as-
muo šandie žino, kad socia-
lizmas yra komunizmo prie-
šas ir kad reakcininkai ir ko-
munistai darbuojasi ranka už
rankos visoje Europoje, kovo-
dami prieš socializmą".

Tą, be abejonės, žino ir pre-
zidentas, bet, matai, jam rupi
diskredituoti socialistus, kurie
remia stipriausią jo oponentą,
La Follette'ą.

Dovanos už geriausias
klausas

Už geriausias klausų jork-
syru veislės duota 3 aukso me-
daliai, 6 sidabro medaliai, pa-
gyrimo lapu I rūšies 3, pag. la-
pų II rūš. 2 ir pag. lapų III
rūšies 1.

Dovanos už aivis juodgalvių
veislės duota 1 aukso medalis,
3 sidabro medaliai, pagyr. la-
pų I rūš. 2 ir pag. lapų II rū-
šies 1.

["T-tas"]

Apie Vilniaus sodžių.

[Mūsų specialio koresp.
pranešimas]

Vilnijos sodiečiai — daugia-
usia lietuviai ir gudai. Lietuviai
gana tirštai apgyvenę beveik vi-
sus Vilnijos apskrčius, išsky-
rus Vileikos ir Disnos apskri-
čius, kur didžiama gyventojų
yra gudai. Lenkų gailavą Vil-
nijos sodžiuose sudaro išimtinai
dvarininkai, taip kad lenkus čia
ant pirmų galima suskaičiuoti.
Vilnijos sodiečiai žemės turi la-
bai mažą ir ta pati labai menka:
smėlis, akmenuota, krumuota,
kas ne tik apsunkina patį žemės
dirbimą, bet dar žymiai sumaži-
na jos paviršių. Kas turi dvide-
simtį dešimtinių (apie 40 mar-
gų) čia skaitosi jau turtingu.
Bet tokių ukinkinių Vilnijoje ma-
ža. Daugelis ukinkinių čia turi
tik po kelias dešimties žemes.
Ukininkauja vilniečiai dar labai
primityviškai: jokių naujesnių
ukio įrankių ir mašinų nežino ir
javus pjauja dar piaturvais.
Teisybę pasakius, mašinos čio-
nykščiams ukinkams nelabai
ir reikalingos, nes taip mažai
žemės turint apsidirbą ir ranko-
mis. Kadangi didžiama ukini-
kų žemės turi mažą ir tą pačią
nemoka tinkamai išnaudoti, tai
didžiama priversti ieškoti įvai-
rių uždarbių nuosaliai. Galėtų
jų padėtis bent kiek pagerėti,
jei būtų kam pamokyti ukini-
kauti.

Lenkiškai kalbantiems lenkai
kasmet surengia Vilniuje ir pro-
vincijoje ukio kursų ir įvairias
paskaitas. Bet lietuviais rupin-
tis nėra kam. Visam Vilniaus
krašte nėra nei vieno ukio rāte-
lio, ne buvo surengta nei vienos
ukio paskaitos! Bet kas Vilni-
jį gali ir privalo tuo pasirūpi-
ni? Kadangi Vilniaus Laikina-
sij Lietuvių Komitetas turi pre-
tenzijos būti kaip ir viso krašto
lietuvių astovybė, tai ir turėtų
tuo pasirūpinti, surengiant bent
kartą ukio kursų ir metus. Tai
ne tik Vilnijos lietuvių sodei-
čiams išėity ant naudos, bet ir
pačiam Laikinajam Komitetui,
nese tuo pačiu laiku užsimegstu
artimesni ryšiai su sodžiumi. Gi
ligi šiolei Vilnius su sodžiumi
neturi jokių ryšių, jei bent ant
popierio, ir didžiama Vilniaus
inteligentų neturi jokio suprat-
imo apie sodžių ir apie tai, kas
ten dedasi. Vilnijos sodečiai vi-
same kame labai atsilikę nuo
suvalkiečių ir kauniečių. Ir ne
nuostabu. Kuomet Suvalkijoje ir
Kaunijoje veikia daugelis įvairių
draugijų, pristeigta įvairių mo-
kyklų, čia Vilnijoje sodečiai vi-
siškai užmiršti. "Globoja" juos
ir "šviečia" visokie atėjūnai,
dažniausiai visumenės atmatos,
kuriem ne tik sodečių, bet ir
šio krašto gerovė visiškai neru-
pi. Taip buvo pirma prie rusų,
dideius žiuri iš aukšto apsieina
kaip su gyvuliais. Užtat nėra
nieko stebėtina, kad šių laikų
sodžiaus jaunimas neturi jokio
prisiiršimo ne tik prie ukio, bet
ir prie tėvų namo. Bėga į mies-
tus ir spraudžiasi į mokyklas,
kas gali mokintis ir kas negali.

Daug žmonės čia turi vargo
su visokiais mokesčiais, kurių
pas mus galo krašto nematyti.
Jei po karui mokesčiai visose
valstybės žymiai padidėjo, tai
vis dėlto Lenkija šiuo atžvil-
kiu pamušė pasaulinį rekordą. Ži-
novai pasakoja, kad Lenkų įstai-
gos net užlaikė tam tikrus val-
dininkus, kurių užsiėmimas — su-
galvoti naujus mokesčius. Blo-
giausia tai, kad tą patį mokes-
tį ima kelis kartus ir metus. Jei
savo laiku mokesčių ne sumokėsi,
tada bausmė. Net inteligentui
sunku savo laiku sužinoti apie
visus tuos mokesčius ir tik žiu-
rėti vieną gražią dieną ateina
valdininkai su policija ir atima
mokesčių su egzekucijomis. O ka-
jau kalbėti apie valstietį, kuris
dažniausiai net skaityti nemoka
ir nežino, prie ko kreiptis ir kaip
prašyti. Neturėdami jokios ju-
ridinės pagalbos, valstiečiai daž-
niausiai kreipiasi prie visokių
šunadvokacų, kurie moka vien

paskutinius skatikus iš jų išvi-
lioti. Mokesčius ima ne tik vals-
tybė, bet ir apskrčių seimeliai.
Šie pastarieji — tai tikra so-
džiaus rykštė. Jie ima mokes-
čius ne tik savo kanceliacijos
užlaikymui, bet dar lenkų mo-
kyklų steigimui ir visokiems ki-
tiems galams, iš kurių žmonėms
nėra jokios naudos. Draugai ga-
lima tvirtinti, jog žmonės dau-
giau Lenkam sumokėjo mokes-
čių, negu jų žemė išneša. Ir dar
galo nematyti. Pirmiausia čia
Vilnijoje buvo gana brangi, ypač
arčiau Vilniaus, nes dažnai už
vieną dešimtinę mokėdavo net
300 dolerių. Bet dabar žymiai
atpigio ir daugiau 50 dolerių ne-
nori mokėti, o toliau nuo miesto
galima nupirkti už 20 dolerių
dešimtinę žemės. Dvarai taip
pat bankrotuoja ir mokesčių
sumokėjimui už pusdykę pa-
duoda miškus ir žemės plotus.
Dabar jau neklausia, kokios vir-
kėjas tautos, kas iškarto moka
pinigus — tas geresnis. Arčiau
Rusų sienos žemės visai niekas
nenorį pirkti, nes mano, kad dar
viso ko gali atsitikti... Norint
žemę Vilnijoje labai atpigio, bet
sodiečiams ji vis dėlto neprie-
inama, nes žmonės čia labai ne-
turtingi. Viskas, ką ukininkas
gali parduoti, pigu, o kas reikia
pirkti — brangu. Kaip girdėti,
nuo ateinančių metų lenkai ža-
da įvesti išties jāvų eilės mo-
nopoliją ir už paimtus iš sodei-
čių javus mokėti savo pramonės
išdirbiniais. Jei tai įvyks, tai
galutinai žmones nualins.

Žemės reforma, apie kurią
taip daug kalbama Lenkijoje, ne-
pasijudino nei iš vietos. Teisybę,
Vilnijoje išparceliavo keletą dva-
rų ir išdalino legijonistams, dau-
giausia pažnančiams. Bet vie-
tos gyventojai — bežemiai ir
mažžemiai — negavo nei vie-
nos dešimtinės. Vietos žmonės
priėmė kolonistus ne labai prie-
lankiai, taip kad didžiama jų
priversti buvo išvažiuoti. Reikia
pastebėti, kad Lenkai ne nusa-
vino nė vieno lenko dvaro, bet
tik tų rusų dvarininkų dvarus,
kurie po karo ne sugrįžo.

Karo metu Vilnijoje sodžius
daug labiau nukentėjo, negu Su-
valkijoje arba Kaunijoje. Kaip tik
skersai visą Vilniją ėjo frontas,
čia stovėjo dvi didelės Vokiečių
ir Rusų armijos. Žmonės ne tik
apilėšė, bet baisiai privargino,
indami prie visokių darbų. Ki-
tus net į Vokietiją prie darbų
varu buvo išvežę. Karo pėdsak-
ai ir dabar matos kiekvienam
žingsny: visur pilna duobių, ap-
kaskų, dygusių tvorų. Triobų
daug sugedinta ir daugelis ligi
šiolei dar ne atstatė. Didieji
vokiečių apkasai taip pat dar ne
išlyginti ir juose daug varškų
su mažais valkais gyvena vasa-
rą ir žiemą. Galima įsivaizduo-
ti, koks tai gali būti gyvenimas.
Nežiurint į visa tai Lenkai jo-
gi palengvinimui Vilnijai neda-
ro. Taip antai, mokant turto
mokesčio pirmąją ratą Vilniją
sumokėjo net 30% visos to mo-
kesčio sumos, tuomet kaip Poz-
nanui teko tikrai apie 7%. Iš to
galima spręsti, jog Lenkų poli-
tiką veda prie to, kad viską iš
Vilnijos išspaudus ir kraštą su-
ardžius. Apskritai, kad Lenkai
čia rupintys krašto atstatymui,
kad darytų viską taip kaip pas
save namie, — to nematyti. Net
miestuose ir pačiam Vilniuje
nesirūpina pakeisti bent pavir-
šutinę išvaizdą, naimai ne remon-
tuojami nuo 1914 metų, gatvės
ir šaligatviai skylėti, taip kad
tamsi galima koją nusilausti.
Gali būti tai yra ženklas, jog pa-
tys lenkai jaučiasi čia ne tvir-
tai.

Kadangi žemė dabar čia atpi-
gusi, tai kaip tik būtų gera pro-
ga amerikiečiams, ypač Vilnijoje
gimusiems, įsigyti čia geromis
sąlygomis žemės. Reikia atsi-
minti, kad jeigu čia sąlygos pa-
sikeistų, tai Vilnius su laiku ga-
li tapti žymiu prekybos centru
ir tada žemė čia labai pabrang-
tų. Žinoma, tai gali atsitikti
tik tuomet, kai Europa užmegs
normalius santykius su Rusija

ir kuomet užsibaigs Rusų izo-
liacija. Ligi tai ne įvyks, didie-
lių bižnių čia niekas nepadarys,
o dar mažiau ukinkinėjant.
Kol kas amerikiečiams dar ne-
laikas grįžti Vilnijon, ypač ku-
rie gerai laikosi Amerikoje. Vie-
na, žemė dabartinėse sąlygose
net žmoniško pragyvenimo sei-
mininkui negali duoti, o apie ko-
kį nors pelną — visiškai netenka
kalbėti. Antra, gyvybė ir turtas
pasiturinčio žmogaus ant tiek
tegalai būti garantuoti, ant kiek
jis pasitiki savo jėgomis. Banti-
zmas Vilnijos sodžiuose plėto-
jasi, kaip niekuomet ir beveik
kasdien galima notuoti baises
dalykus. Ypač daug esama čia
amatorių ant dolerių, turbut to-
del, kad dolerių labiau pasitiki,
negu Lenkų valiuta. Kadangi
nieko panašaus pirmiau Vilnijoje
nebuvo, tai reikia spėti, kad visi
tie gastrolieriai čia bus suva-
žiavę iš Lenkijos, juo labiau, kad
ir prieš karą Lenkijoje šios rū-
šies amatorių gana daug buvo.

—Is. Av.

Vilnius, 7-IX-24.

Kauniškių bolševikų
karingumas

Kaunas. — Sąryšy su busian-
čiais Kaune 19 ir 20 rugsėjo
rinkimais į Miesto Savivaldybės
Socialdemokratų Partijos K. Ko-
mitetas savo dideliu pasirūpimu
išgavęs iš valdžios leidimą su-
rengti du mitingus.

Pirmutinis mitingas įvyko
šeštadienį rugpjūčio 30 d., 4
val. po pietų Rotušės salėje, į
kurį klausytojų prisirinko pilna
salė. Kaip buvo skelbta, praneši-
muose išstojusieji su prakalbo-
mis kalbėjo įvairios geresniam susi-
rinkusiųjų patogumui kalbėjo
lietuvių, rusų, lenkų ir žydų kai-
bomis.

Lietuvių kalboje plačiau kal-
bėjo ir aiškino apie savivaldybų
reikšmę ir dabartinės krikščio-
niškosios valdžios vedamąją po-
litiką Seimo narys dr. Gas Pleč-
kaitis. Žydiškai kalbėjo dr. ras
Epšteinas, rusiškai pil. Pau-
lauskas ir k. Visi kalbėtojai
kalbėjo nuo socialdemokratų ir
baigdami savo kalbas patarė su-
sikirksimams balsuoti tik už so-
cialdemokratų kaip darbinin-
kišką sąrašą, kuris eis po No. 1.

Mitingo dalyviai atidžiai kla-
usė kalbėtojų aiškinimų ir bai-
giant jiems kalbėti didesnį jų
dalis reikė savo pritarimą kar-
tais plojimais. Pradėtasai mi-
tingas ėjo sklandžiai ir tvarkin-
gai ir niekam negalėjo ateiti į
galvą mintis, kad toks pavyzdin-
gas darbininkų susirinkimas bu-
vų kieno nors nutrauktas, vie-
nok išėjo visai priešingai. Bai-
giant mitingą, kuomet jau visa
eilė kalbėtojų, kalbėjusių nuo
socialdemokratų pusės, buvo iš-
sikalbėję ir laikas jau buvo už-
baigti mitingą, tuomet gavęs
balsą tulas vaikinkas labai pa-
keltų ir graudingai tonu ima
verkšlenti į susirinkusius, — so-
cialdemokratų perstato didžiau-
siais niekais ir darbininkų rei-
kalų išdaviškai ir susiriesdamas
šaukia susirinkusius balsuoti tik
už tikruosius kovotojus ir tokių
tikrųjų kovotojų sąrašo nume-
ris esąs 21.

Pasirodo, kad minėtojo vaik-
nuko toks demonstratyvus išsto-
jimas prieš socialdemokratų
buvo tai bolševikų jau iš anksto
planningai organizuotas smurtas
nutraukti mitingą — kas jiems
dalinai ir pavyko. Ėmus tam
smarkauti sėdėjusieji kedėse jo
sėbrai staiga subruzdė ir atsi-
stoję iš vietų lyg kokie pakval-
šėliai pradėjo rekti ir švilpti.
Išsinešdino iš salės dalis mitin-
go dalyvių. Besigrūdant jiems
iš salės tarp šauksmų bei švil-
pimų girdėjosi atskiri balsai:
"Mūsų sąrašo numeris yra tai
21". "Salin socialdemokratai!"
"Tegyvuoja Darbininkų Kuo-
pos", ir t. p.

Išėjus nepaprastai revoliu-
cionieriams lauk, likusieji salėje
darbininkai tokiu Maskvos
agentų šlykščiu pasielgimu buvo
labai pasipiktinę ir griežtai pa-
smerkę darbininkų jėgų nacha-
liškiausius skaldytojus ramiai

baigė savo mitingą. Čia gavo
progos išsireikšti ir dalyvavusių
mitinge iš Amerikos svečias pil-
balčikonis, kuris trumpai papa-
sakojęs apie Amerikos lietuvių
socialistų veikimą tarp kitko pa-
žymėjo, kad bolševikai tą patį
daro ne tik Kaune, bet ir Ame-
rikoje, — bet jų niekas nepaiso
ir jų pasekėjų skaičius kaskart
vis mažėja.

Antras socialdemokratų mi-
tingas įvyko sekmadienį rugpjū-
čio 31 d. 1 val. dienos šančiuose
kino buv. "Apolo" salėje. Ir čio-
nai, kaip ir Rotušės salėje, žmo-
nių buvo pilnutėlė salė. Mitingo
eiga iš pradžių buvo kuogeriau-
sia. Keli kalbėtojai išdėstė apie
busenčius į savivaldybės rinki-
mus ir nurodė, už kuriuos są-
rašus darbininkai neprivalo bal-
suoti — susirinkusieji ramiai
klausėsi kalbėtojų ir nekėlė
trūkmo. Gi tęsiantis mitingui
toliau tie patys asmenys, kurie
šeštadienį Rotušės salėje nuo-
traukė mitingą, ėmė nerimauti
ir galop priešakyje publikos su-
sidarė burys jaunų žmonių,
kurie tarpe buvo daugiausia žydu-
kai, pakėlė tokį triukšmą, prie
kurio kalbėti nebuvo jokios ga-
limybės. Į mitingo vedėjo ener-
gingą prašymą nusiraminti,
trūkšmadariai nekrepinė ne ma-
žiausio domesio ir prašomi nu-
tolti jie visokiais balsais rėkė
dar arčiau. Tarp šauksmų buvo
girdėti reikalavimus leisti kalbėti
iš jų tarpo, bet jie tai darė del-
akių dūmimo, nes kalbėti veik
nebuvo norinčių, o ir, kalbant jų
žmogui ituzė trūkšmadariai ne-
silovė šaukę, liki nebuvo pas-
kelbta, jog mitingas skelbiamas
uždarytu. Tik išgirde mitingą
uždarytu trūkšmadariai išsigrū-
do pro duris. Šaukdami (kaip
kad šaukė išeidami iš Rotušės
salės), kad jų, darbininkų, sąra-
so esąs 21 numeris ir už tą nu-
merį visi darbininkai teprivalo
balsuoti.

Taigi kaip matome, kad Lie-
tuvos bolševikai savo barbari-
kumu kur kas perviršija savo
idejos draugus rusus bolševikus.
Rusijos bolševikai nors turėda-
mi valdžią savo rankose kitokių
įsitikinimų žmonėms neleidžia
nef išsižioti. Gi Lietuvos bolše-
vikai netikėtai kad neturėdami
valdžios, bet gi dar budami di-
džiausioje mažumoje ir turgi
nelegalus, vienok jau gana vy-
kusiai sugeba čiulpti žmonėms
burnas. —Liet. darbin.

Įvairenybės

Raštas padangėse.
Dar 1911 metais anglas Sa-
vedžius, žiūrėdamas į skrie-
jantį aukštybėse orlaivį, pa-
stebėjo dumy juostelet, kuri
liko nuo orlaivio ir ilgą laiką
nežuvo.

Tą reiškinį jis sumanė pri-
taikinti reklamai — ir orlai-
vio dumais rašyti ore milžiniš-
kas raides.

CHICAGOS ŽINIOS

Dešimt automobilistų nuteista kalėjimui

Užvakar dar dešimt automobilistų liko nuteisti už greitą važinėjimą girtais būnant, o keturi neturėjo kuo užsimokėti uždėtosios jiems pabaudos ir turės sėdėti kalėjime, atskaitant iš pabaudos po 50c. už kiekvieną kalėjimo praleistą dieną.

Be to apie 300 automobilistų liko priteisti užsimokėti didesnę pabaudą, taip kad jie į vieną dieną sumokėjo pabaudomis apie \$10,000. Pabaudos užvakar buvo duodamos dar didesnės, negu pirma ir teisėjai grumoją skirti didžiausias galimas pabaudas, jei automobilistai nepasitaikys, bet ir toliau greitai važinė. O vienas teisėjas paskelbė, kad jaunuoliai iki 23 m. amžiaus dar baudžiami dvigubai didesnėmis pabaudomis, negu suaugę žmonės, nes jaunuoliai esą neatsargūs ir dėl jų lakstymo ištinka daugiausia nelaimių.

Nuteistieji kalėjimui už važinėjimą girtais esant, gavo daugiausia nuo 10 iki 30 dienų kalėjimui ir užsimokėti nuo \$25 iki \$200 pabaudos. Hammond'gi teisėjas Martin Smith vieną automobilistą už važinėjimą girtu būnant nuteisė net nuo vieno iki penkių metų kalėjimui.

Diena prieš tai nuteistoji kalėjimui aktorė Odie Clark jau sėdi kalėjime. Ji iš kabareto, kuriame lošia, girta budama važiuo 40 mylių greitumu ir už tą gavo 15 dienų kalėjimui ir užsimokėti \$200 pabaudos. Ji liko pristatyta plauti kalėjimo grindis.

Užvakar automobiliai užmušė vieną vaiką ir kelis sužeidė.

PALIUOSAVO IŠ KALĖJIMO

Munšaineris liko paliuosuotas kada paliudyta, kad policistai reikalavo kysio.

Trys policistai užklupo namą Onafer Poleczen, 448 N. Oakley Ave. Jie rado ten begeriančius munšainą penkis žmones. Iš jų tik vienas galėjo kalbėti angliskai ir jam policistai pasiūlė visus paliuosuoti, jei jie duos \$100. Tiek pinigų geriantieji neturėjo ir liko areštuoti. Poleczen buvo pastatytas teisman ir kadangi advokato neturėjo ir pats susikalbėti negalėjo, tai miesto teisėjas Lupe liko nuteistas šešioms mėnesiams kalėjimui ir užsimokėti \$200 pabaudos ir teisimo lėšas.

Dabar liko atsikreipti prie teisėjo David, prašant "habeas corpus" paliuosavimui. Teisėjas David užgirdęs, kad policistai reikalavo \$100 kysio, tuojus pasisaukė policijos viršininką ir įsakė paduoti skundą prieš policistus, o Poleczeną tuojus paliuosuoti iš kalėjimo.

"Policistai pirmiausia sulaužė privatumą žmogaus būto, be pažiausios tam teisės," pareiškė teisėjas David, "paskui gi bandė ištraukti iš jo \$100, o kada jis negalėjo užmokėti, tai jį ir jo draugus įmetė į kalėjimą. Virš viso to, miesto teisėjas nusprendė, kad tas neturtingas žmogus turi praleisti pusę metų kalėjime. Tai gėda!"

Tas pats teisėjas neseniai paliuosavo lietuvį John Zoles, kuris buvo nuteistas kalėjimui, kadangi jo namuose policija rado munšainą vartuvą. Teisėjas tada nusprendė, kad turėjimas vartuvos dar nėra peržengimas prohibicijos įstatymų. Abiem teisėjams David ne kartą yra viešai pasmerkęs dabartinius budus vykinimo prohibicijos įstatymų.

Artistė P. Tendžiulytė

Artistė Tendžiulytė baigė J. Vaiškaus studiją Petrapilyje. Vėliau ji darbavosi Lietuvių Meno Kurėjų Draugijos teatre. Vaidino Petrapilį, Vilniaus, Kauno ir kitų didmiesčių teatruose. Dabar jina važinėja su Vaiškaus Teatru, vaidindama pirmąsias roles.

Neužilgo chigagiečiai turės progos ją pamatyti scenoje, nes atvyks į Chigagą kartu su gerb. artistu Vaišium.

Paveikslėlyje Tendžiulytė vaidinuoja Margaritos rolę, italų rašytojo Bracco dramoje "Pietro Caruso."

TRYŠ BOMBOS

Užperitą naktį Chicagoje sprogo trys bombos, kurios betgi didesnių nuostolių nepadarė. Viena bomba sprogo prie Luavaka namo, 5005 S. Artesian Ave. Jis mano, kad tai pasėkmė ginčo su darbininkais. Kita bomba sprogo prie Checker Cab Co. garažo, 5809 S. State St. Trečia bomba sprogo prie Tony Chipairis namo, 261 E. 51 St.; manoma, kad ir ji buvo taikoma Checker kabų stočiai, kuri yra šale to namo. (Checker kompanijoj eina smarkios savitarpinės peštynės).

Pažino Chicago

Eduard Harris iš Peru, Ind., nusipirko naują automobilį ir juo atvyko pažiūrėti kaip išrodo garsoji Chicago. Vos spėjo atvykti, kaip už valandos laiko vagiliai pavogė jo automobilį. Jis nuėjo policijai pasiguosti, bet toji tik tokį suraminimą jam galėjo duoti, kad jis yra ne pirmas, kad Chicagoje kasdien pavogiamas apie 50 automobilių ir patarė jam grįžti atgal į savo miestelį. Jis tą ir padarė, prisidėdamas daugiau ir kojos nekelti į Chicago.

Bevalydamas revolverį nušovė savo brolių

Dean Woodman, 21 m., 1111 Human Ave., Evanston, bevalydamas revolverį netyčiomis nušovė savo brolių invalidą Samuel, 23 m. Dean pasidėjo kelis revolverius ir pradėjo juos valyti. Išaliejaves vieną revolverį manydamas, kad jis yra tuščias, paspaudė gaiduką. Bet umai pasigirto šuvis ir kulka pervėrė Samuel galvą, užmušdamą jį veik ant vietos.

Rado munšaino dirbtuvę

Prohibicijos agentai padarė kratą garažiuje prie 3653 Grand Blvd. ir antrame aukšte rado didelę munšaino dirbtuvę. Rasta 175 galionai munšaino ir 800 galionų brogos. Pats savininkas su visu langu išsoko iš "dirbtuvės" ir pabėgo.

Nėra kito šaltinio, iš kurio plauktų tiek naudingų žinių, kaip Naujienos.

Vaikas prigėrė pakšę.

Edward Dividemko, 3 m., 370ę W. 56 Pl., prigėrė įkriūtį ir pelkę netolima tuščiam lote.

Sportas

MEYERS BĖJO SI BANCEVICIAUS

Du kartu Meyerso įgalotinis buvo prisidėjęs atvykti užbaigti derybas dėl ristių su Bancevičium, ir abu kartu neatvyko. Neatvyko ne po to, kai Bancevičius sutiko numesti svorį iki 168 svarų.

O tai reiškia tik tai, kad Meyers bijosi risti su Bancevičium. Matomai, nujaučia, kad tos ristių pasibaigtį jo neinaudon. Tai yra niekas daugiau, kaip tik pripažinimas, jog Bancevičius jį gali nugalėti.

Po viso to nieko daugiau nebėliko daryti, kaip tik pareikalauti, kad sudėti pinigai būtų sugrąžinti. Bancevičius to ir reikalavo.

Dieviškas Plianas Amžius

Šita knyga privalo turėti kiekvienas, krikščioniškas Biblijos Tyrinėtojas. Ji paduoda patenkinančius išvėdumus ir davimus kad Biblija yra Dievišku aprašymu, yra ištikima ir apreiškia sistematiškai suvengta plianą, pilną Teisybę, Ištinties ir Mėlės. Ji turi "Rakta Mokslo" ir supratimo visos Biblijos. Tas raktas buvo pražūvus ilgas laikas, o dabar yra atrastas ir suteikia Dievo ištikimies žmonėms supratimą "Uždengtos Paspalties". — Luko 11:32; Kol. 1:26.

Ji parodo kaip Jezus Kristus ir jo ištikimieji bus padaryti ne tik-tai kunigais, bet ir karaliais, ir turės valdžią ant žemės. Dievo Karalystės, kurioje jie karaliaus, bus įkurta Kristaus antrame atėjime. Ją skaitydamas žmogus gal sužinoti kaip tapti vienu iš išrinktųjų ir pavadintų ir kaip elgtis Dievui įjūkamui būdu. Aprašo koki bus paskutinė Teismo arba Sudna Diena. Parodo kad ji bus ilga čielą 1,000 metų kuriame laike gaus progą amžino gyvenimo "kiekvienas žmogus". Aprašo kokie yra tie "Trys Keliai", apie kuriuos kalba Sv. Raštas, ir kitus didelio svarbos dalykus. Didumo 485 puslapiai. Kaina tik 75c. su paštu.

Kita knyga po antgalviu:

Pasaulio Nuliudimas

KODEL?

VAISTAS

Turinis tos knygos:

Kodel leista blogas? Kas sutvėrė vėliną? Pranašavimų išsipildymas. Pasaulio pabaiga. Nemirtinumas. Kur randasi nemirusieji? Visų atpikimas. Kodel Dievas nenužudo vėliną?

Ši knygelė didumo 60 pusl. Kaina tik 10c.

Kas norėtų nusipirkti minėtas knygas kreipkitės šiuo antrašu:

Komitetas J. MESKENAS, 4217 S. Artesian Ave., Chicago, Ill.

Lietuvių Rateliuose

Auditorijos vakariene

Rugsėjo 20 d. Mildos svetainėje įvyko Chicago Lietuvos Auditorijos bentrovės iškilminga vakariene užbaigimo mūravojimo trečio augšto.

Didžiojo Mildos svet. buvo gražiai papuošta stalai su gėlėmis. Atrodė, kad ten laukiama ko tai nepaprasto. Mažoji svetainėje grojo puiki muzika ir jaunesnieji linksmiai pasišoko, o suaugusieji irgi galėjo iki valios pėslinksminti, nes gardaus namie gaminto alučio buvo iki sočiai. Pasilinksminusi iki pusės po devynių, komiteto pirmininkas p. B. Butkus pakvietė visus atsilankiusius svečius susėsti prie užkandžių ir perstatė vakaro vedėją p. Ant. Zalatorius.

Svečiams užkandus, prasidėjo vakaro programos (kuris susidėjo vien iš kalbėtojų). Pirmuoju kalbėti buvo perstatytas Dr. Davidsonis. Jisai linkėjo Auditorijos darbuotojams, kad jie tą pradėtąjį kultūrinį darbą pristęstų prie sėkmingo užbaigimo.

Antras kalbėjo p. Aleksandra-vičius, Keistučio Kliubo pirmininkas, jo aiškus balsas visiems buvo girdimas. Jisai sakė, kad kitos tautos Chicagoje turi net po kelias savo svetaines, bet Chicago lietuviai iki šiol tinkamos svetainės neturėjo. Bet jiegi lietuviai ką sumano, tai jie ir įvykdina. Taip ir dabar jie sumanė pasistatyti nuosavą svetainę, ir tą darbą jie dirba su pasivertimu, ir neužilgo Chicago lietuviai galės pasidžiaugti savo darbo vaisiais.

Trečias kalbėjo p. B. Butkus, Susivienijimo Draugijų pirmininkas. Apie tą kalbėtoją nereikia daug ką rašyti, nes jį visi gerai pažįsta. Kai kurie jį vadina Bridgeporto Draugijų tėvu. Kur jisai prisideda su savo energija, ten darbas eina sėkmingai. Jei Auditorijos budavojime visi taip dirbtų, kaip p. Butkus, tai Auditorija būtų jau senai pabudavota. Iš jo kalbos galiu pasakyti tiek: Jisai priminė, ar atsimeną chigagiečiai, kada jie liejo Laisvės varpą. Tada esą mūsų priešai vadino tą varpą ir

(Taša ant 6-to pusl.)

PRANESIMAS

Mūsų krautuvė bus uždaryta panedėly ir utarninke, rugsėjo 29 ir 30 iš priešaties švenčių. Bet užtai mūsų krautuvė bus atdara visą dieną nedėlio, rugsėjo 28.

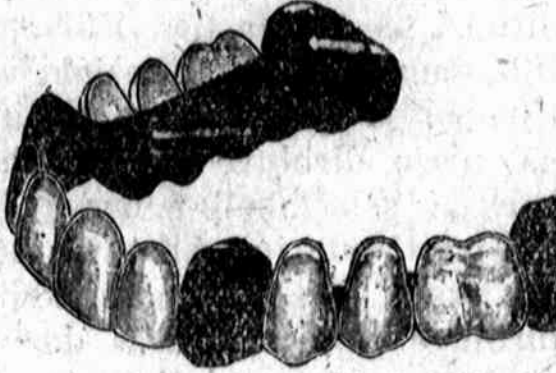
M. LEVY & CO., State and 22 St. Tel. Calumet 0645—1692

DR. VAITUSH, O. D.

LIETUVIS AKIŲ SPECIALISTAS

Palengvins akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svajūno, akių aptemimo, nervotumo, skaudama akių karšči, atlaisto kreivas akis, nuima kataraktą, alitaisio trumparegystę ir toliaregystę. Pirenka teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektr., parodančiu mažiausias klaidas. Specialė atyda atkreipiana į mokyklos vaikus. Akiniai nuo \$4 ir augščiau. Val: 10 iki 8 v. Ned. 10 iki 1 p. p. 1545 West 47th St. Phone Boulevard 7589

Lietuvių Dentistas patar-

oaus geriau. Traukimas dantų be skausmo. Brido geriausio aukso. Su mumi elieton galima valgyti kiekvieną maistą. Gauntojame visą savo darbą, i temas mūsų kalpas. Selekcia samantis, kad atkankit jus sveikatai. 1545 West 47th Street, Netoli Ashland Ave.

Nuo prasto miegojimo ir jautimo nuvargusio iš ryto

Štai yra gyduole kurią vartoja tukstanciai žmonij su dideliu pasisekimu. Nedaro skritumo kokie skirtingų gyduolių, jus esate vartoje be jokio pasisekimo, šios vienos gyduoles nustebins jus. Jos turi veikti ir jums bei nieko nekainuos. Pabandykite ją keletą dienų ir jus nustebinsite, kaip greitai jus pradėsė jaustis geromis ir sveikesnis. Jos budavoja raudona kraują, stiprius nuolatinius nervus ir suteikia jums ambiciją, pep, punch ir energiją. Jos pašalina skaudėjimą iš raumenų, galvos skaudėjimą, apsiėvusi liežuvis neger burnos kvapą ir užkietėjimą vidurių. Jos yra pulkios nuo neiviskimo ir raugėjimo po valgio ir suteikia gerą pagalbą atsitikimuose puslės nesveikumi ir nuolatinio šlapinimosi.

Jei jus nesijaučiate gerai jus esate sau skolingas, kad pabandytų šias gyduoles. Jos vadinais Nuga-Tone. Eikite pas savo aptiekorių ir pasi-neškite vieną butelį. Vartokite keletą dienų ir jeigu jus nebusite užgandintas ir neturėsite pasukmų, nuneškite likusias pakely kur jus pirkote ir gaukite savo pinigų atgal. Išdėbė-ji Nuga-Tone nori visus vartotojus užgandinti. Todėl jie garantuoja Nuga-Tone ir įsako aptiekoriams, kad jie gražintų jus pinigų, jei jos nepagelbsti, kaip jus tikėjotės. Rekomenduojamos, garantuojamos ir pardavinėjamos pas visus aptiekorius.

Pilnas žmonių Dr. Ross' ofis kasdien, del gydymo chroniškų, nervų, kraujo inkstų, puslės ir šlapimo ligų.

100 privatiškų gydymui kambarių

Čia atėję gaus geriausią Amerikonišką ir "zope-jiką" būdą gydymo. Didžia skaldis žmonių ligų domų kasdien per Dr. Ross, suteikia progą duoti geriausį medikali patarnavimą tomiausia kaina. To mokėstį gali kiekvienas išmokėti, taip kad nei vienas nereiks lauja užmesti savo ligą.

Patarimas dyktai. Žinokite apie save tiesą. Visiškai paslaipis yra užtikrinti.

Dr. B. M. Ross, 35 So. Dearborn Street, kampas Dearborn ir Monroe St. Crilly Building, Imkite elevatorį iki 5 augšto.

Trisdešimt metų toje pačioje vietoje Priėmimo kambarys 608 del vyru. Priėmimo kambarys 608 del moteru. Valandos: Kasdien nuo 10 ryto iki 1 val. vakare. Nedėlio nuo 10 ryto iki 1 val. vakare. Panedėly, sereč, ir subatoje nuo 10 ryto iki 8 val. vakare.

Parduodu, Mainau ir Perku

Namus, lotus, buėrpes, groserius, automobitus, farmas ir kitus biznius. Su reikalu kreipkitės arba rašykite:

J. NAMON

REAL ESTATE INVESTMENTS 2418 W. Marquette Rd. arba 67 Blvd. arti Western Ave., Chicago, Ill. Telephone Prospect 8678

Phone Boulevard 9641

A. KAIRIS Mūrinimo ir budavojimo generalis KONTRAKTORIUS 3352 So. Halsted St. Namai 3356 Lowe Ave. Chicago, Ill.

Mrs. MICHNIEVICZ - VIDIKIENE AKUSERKA

3104 So. Halsted St., kampas 31 gat.

Tel. Yards 1119

Baigusi akuserijos kolegiją, ilgal prakaukusi Pennsylvanijos ligonbūduose, Saziningai patarnauja, visokio se ligose prieš gimdyną, iatke gimdyne ir po gimdyno.

Už dyką patarnavimas, da ir kitokiuose reikaluose moterims ir merginoms, kreipkitės o rasite pagelbą.

Valandos nuo 8 ryto iki 1 po pietų, nuo 6 iki 9 val. vakare.

DR. SERNER, O. D.

Lietuvis Specialistas

Turėk švarias, sveikas akis

Jeigu kenti galvos skaudėjimą, jei turi akių uždegimą, jeigu akys nuvargę, silpnos, skaudžios arba asaroja, tuojau atėik pasitarti.

Akiniai \$5 ir augščiau

Valandos nuo 1 iki 9 vakare. Nedėliomis nuo 10 iki 12

3333 So. Halsted St.

Jei abejojate akimis, pasitėrank

Dr. A. R. BLUMENTHAL

Optometrist

Tel. Boulevard 6487 4849 So. Ashland Ave. Kampas 47-48 ant 2 lubų 1801 Blue Island Ave. Phone Roosevelt 2025

Tel. Boulevard 4115

Dr. Michal Lewinski

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4630 So. Ashland Ave.

arti 47 gatvės

Gydo užsisenėjusias ligas plaučių, širdies, moterų ligas. Specialistas venerinių ligų.

Valandos nuo 11 iki 3 po pietų, 5:30 iki 8:30 valandai vakare.

Nedėlio nuo 11 iki 12 val.

Phone Boulevard 7589

Dr. William Blanchard

1545 W. 47th St., netoli Ashland Ave.

(Pirmiau buvęs extra-ordinary

profesorius patologijos Berlino

Universiteto)

SPECIALISTAS

Nuo visų skilvie ligų ir žarnų

(specialiai pašalina tape-worm),

inkstų, reumatizmo ir norvų nesveikumas.

Geriausia egzaminacija X-Ray ir

electronic, kuomet reikalinga.

Valandos kasdien nuo 10 ryto iki

8 valandai vakare.

LIETUVIŲ DAKTARAI

Daktarai kurių vardai čia padėti, yra pasiriję tarnauti lietuviams.

Telefonas Boulevard 1939

DR. S. A. BRENZA

Ofiso Valandos:

9 iki 12, 1 iki 3 deina

ir 6:30 iki 9:30 vakare

4608 S. Ashland Ave.,

netoli 46th St. Chicago, Ill.

A. L. DAVIDONIS, M. D.

4643 So. Michigan Ave.

Tel. Kenwood 5107

Valandos: nuo 9 iki 11 val. ryto;

nuo 5:30 iki 7:30 vakare

Dr. A. J. KARALIUS

Gydytojas ir Chirurgas

3303 So. Morgan St., Chicago.

Telephone

Boulevard 2160

Valandos

Nuo 9 iki 12 val. dienos ir

Nuo 2 iki 9 val. vakare

Dr. A. K. Rutkauskas

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4442 So. Western Ave

Tel. Lafayette 4146

Siųskit Naujienas

Liejuvon — tau bus

brangi dovana.

Tel. Blvd. 3198
M. Witkewicz
BANKS
AKUSERKA
Turis patyrimą, kasdieningai patarnauja moterims prieš gimdyną ir po gimdyną. Tiesia ypatiskai prižiūri gimdymą. Duodu patarnimus moterims ir merginoms dyktai.
3113 South Halsted St.

DR. HERZMAN

—IS RUSIJOS—

Gerai lietuviams žinomas per 15 metų kaip patyres gydytojas, chirurgas ir akuseris.

Gydo staigias ir chroniškias ligas vyru, moteru ir vaikų pagal naujausius metodus X-Ray ir kitokius elektruos prietaisus.

Ofisas ir Laboratorija: 1025 W. 18th St., netoli Morgan St.

VALANDOS: Nuo 10—12 pietų

ir nuo 6 iki 7:30 val. vakare.

Dienomis: Canal

3110. Naktį

Drexel 0950

Boulevard 4136

3419 So. Halsted St.

Val: 9—10 A. M. ir po 8 val. vak.

DR. CHARLES SEGAL

Praktikuoja 17 metų

Ofisas

4729 So. Ashland Ave., 2 lubos

Chicago, Illinois

Specialistas džiuvos

Moteriškų, Vyriškų ir

Vaikų ligų.

OFISO VALANDOS:

Nuo 10 iki 12 val. ryte, nuo 2 iki

4 val. po piet ir nuo 7 iki

Lietuvių Rateliuose.

(Tęsa nuo 5 pusl.)

skambalu ir bambalu, o kaip mes jį pasiuntėm į Lietuvą, tai tie jį vienminčiai tą "skambalą" pasiuntėm, ir keliais ejo bučiuodami tą chigagiečių brangią dovana. Taip ir dabar. Musų priešai pavydi mums to istorinio namo, bet kaip mes jį užbaigsiame budavoti, tai ir musų priešai pranyks.

Ketvirtas kalbėjo adv. Bagdžiūnas. Jisai yra geras kalbėtojas, tai ir jo kalba užsitęsė ilgai. Jo kalba buvo visiems žinoma. Jisai priminė, kad dvidešimt metų atgal lietuviai nieko daugiaus nežinojo, kaip tik statyti bažnyčias, kaip tik praliskus lietuviai pradėjo šviestis ir susiprasti, kad ką jie padarė, tai jie gali būti ir tos nuosavybės valdytojai. Taip ir dabar. Kada Chigagiečiai lietuviai pasistatys savo Auditorijai, tai jie bus jos ir valdytojai, nes tas namas bus Chigagos "Lietuvių širdis".

Penktas kalbėjo Dr. Karalius. Jisai ne tik kad yra geras kalbėtojas, bet ir geras agitatorius. Jam pradėjus kalbėti tuoj tapo parduota šerų už keletą šimtinių. Jisai sakė, kad kalbėti daug nereikia; namas yra jau baigiamas budavoti, tad pirkite visi Auditorijos šerų ir bonus, ir namas greit galės būti užbaigtas budavoti.

Šeštąs kalbėjo p. Žalpis. Jisai sakė, kad jisai nepripažįsta nė tautos nė tikybės, tik pripažįsta žmogų. O žmogui pastogė yra

reikalinga. Kontraktoriaus esą neklausia kokio tu esi tikėjimo arba partijos: už kiek padarė darbo už tiek reikalauja užmokėti.

Auditorijos sienos, kaip matyt, jau yra išmūrytos ir stogui geležiniai balkiai jau yra baigiami tėti. Namo priekis taipgi yra baigiamas dekoruoti. Jisai išrodo labai puikus: visas baldų tarakato, kurį puošia Lietuvos žirgvalkis ir kitos figūros.

Puota pavyko visais atžvilgiais. Tik gaila, kad svetainė permaža, nes reikėjo du kartus svečius sodinti prie užkandžių.

— Bendrovės koresp.

Saunus L. J. S. L. išvažiavimas

Šeštadienio vakare, rugsėjo 20 d., lygiečiai turėjo smagią išvažiavimą (moon light picnic) gražiam miškely prie Tautiškių Kapinių. Tiesa, šis išvažiavimas buvo rengiamas į p. Jokanto ukį (Lemont, Ill.), bet dėl vėlaus laiko įvyko artimesnėje vietoje.

Vieta, miškelis, nakties laikas ytin darė malonų įspūdį. Miškelis ramus, nė medžių lapai nešlama, tik išbudinti paukšteliai rustavo ant piknikiečių, kam jiems neduoda ramumo. Medžiai savo lapais pridengė viršų miškelių, bet žvaigždžių spinduliai vis tik prasiskverbė pro medžių lapus ir traukia į save žmogaus akį.

Cia lygiečiai susikūrė ugnį ir ant ilgų iešmų kepė kornus, obuolius ir gaminosi sau užkandžius. Po to buvo žaidimai. Be to lygiečiai turi savo tarpe ir dainininkų, tad ir užtraukė "Šeriau žirgelį" arba "Ant kalno karklai siubavo," kad net skambėjo miškas nuo jų dainų.

Taip smagiai laikui bebėgant nė nesijutome kai pralinko kelios tos malonios gyvenimo valandėlės. Tai smagu, dar norėtusi valandėlę kitą pabuti, pamatyti tekančią saulutę, bet kai kurie buvome darbo aplinkybių verčiami apeisti ta linksmą išvažiavimą. Skirstimės visi tikėdamiesi kada nors vėl turėti panašų išvažiavimą.

Šis išvažiavimas įvyko drg. M. Yuso dideliu pasidarbavimu ir prisidėjimu kitų lygiečių bei jiems simpatizuojančių automobilių. Ne veltui lygiečiai išrinko d. Yuso sporto komisijon: jis, tiesa, ir dirba Lygai iš tikros širdies.

— Balčiūnietis.

18 gatvės apeliokė

Iš Draugystės Palaimintos Lietuvos veikimo.

Draugystė palaimintos Lietuvos laikė mėnesinį susirinkimą sekmadienį, rugsėjo 14 d., Alinausko salėje, 1843 So. Halsted gat. Pirmininkas Fr. Bacevičia atidarė susirinkimą apie 1:30 val. po pietų. Pašaukus valdybą prie užėjimo vietų, liko priimti du nauji nariai. Skaityta ir priimta protokolas. Nutarta ateinančiais 1925 m. rengti pikniką. Draugas Antanas Tamkevičia raportavo nuo Chigagos Lietuvių Auditorijos Bendrovės namo statymo. Tarp kitko pranešė, kad labai puikus namas yra statomas su lietuviškais ženklais: toksai namas, sako, tikrai pakels Chigagos Lietuvių vardą svetimtaučiu akyse. Bet kad pastatymui to namo dar trūksta pinigų apie 35,000 dol., ir jei dėl stokos pinigų namas prieš žiemą būtų nepastatytas, tai Chigagos lietuviams tikrai būtų sammeta. Iškilusios raportas, liko nutarta sušaukti nepaprastą susirinkimą sekmadienį, rugsėjo 28 d. paprastoje salėje, kad nutarus nors kiek pinigų Auditorijai paskolinti, perkant Auditorijos "gold bonus". Minėtas susirinkimas tikrai parodys, ko Draugystės Palaimintos Lietuvos nariai nori — ar lietuviams garbės ar sarmatos.

Toliau sekė raportai nuo ligo-nių. Tuo susirinkimas ir užsi- baivė. Įplaukų buvo 48.50 cen- tų; išlaidų 42.00. Draugystės viso turto yra \$8087.34.

— Ig. Žilinskas, Rašt.

Riverdale

Dirbtuvės ir darbai

Prie 137 gatvės randasi "rol- milė", kurioje dirbo kelios de- šimtys darbininkų. Čia buvo dirbama geležis del prekinų vagonų ir prie murinių namų. Dabar tą rolmilę visai sustoję dirbusi iš priežasties iškėlimo Illinojaus Central geležinkelio. Kompanija gal nevisai turin- ga, mažą dirbtuvę turėjo. Da- bar jai geležinkelį nebus gali- ma įvesti nuo jos dirbtuvės to- del, kad prie pat geležinkelio dirbtuvė randasi. Turės daryti ar Rektuvą, ar visai dirbtuvę panaikinti. Ji buvo sudėsi 1921 metais, o 1922 metais pa- statė parankesnę dirbtuvę.

Prie 137 gatvės, antroji Illi- nojaus Central geležinkelio pu- sė randasi cukrinė. Joje dirb- davo žiemomis cukrą iš runku- lių. Jeigu prekinį geležinkelį iškels, kaip jau pasazieriniai yra iškelti, tai ir iš jos nebus galima įvesti geležinkelį. Ta- da cukrinė priversta bus užsi- daryti neapribotam laikui. Jo- je dirbdavo daugiausia lietu- viai iš Kensingtono. Dabar jie susirupino, kuomet tuoj dirb- tuvė nebus galima gauti dar- bo.

Riverdale miestelis nedidelis, bet puikus, šalia jo bėga Ca- lumet upė. Jiš apgyventas dau- giausia vokiečių. Kai kitatau- čiai gyvena, tai nėra progos ir mumsaieriams čia biznio da- ryti. Jame yra keletas krautu- vų, barzdaskutyklų ir vienas krutantiųjų paveikslų teatru- kas. Veikimas darbininkų šio- dirvoj visai mažas, tarytum, darbininkų čia nėra. Dirbtu- vė yra keletas, k. t. cukrinė, "rolmilė", lankinė ir keletas mažesnių, kurios visai neży- mios. Jose dirba daugiausiai vietiniai darbininkai, o kurie nepasitenkina jomis, tai va- žiuoja į Harwey dirbti, kuris randasi už kelių mylių. Tose dirbtuvėse ugnies nėra. Ku- met darbininkai pareikalauja didesnės mokesčių, darbdaviai jiems tuoj suteikia be jokio pasipriešinimo, nes nusimano, kad darbininkai gaus ant jų viršų. Iki šiol tas darbinin- kams sekėsi, kol nebuvo be- darbių prie dirbtuvių. Dabar jau randasi bedarbių ir prie mažų dirbtuvių. Gal dabar jau nebesieks išreikalauti ge- resnių mokesčių iš darbdavių.

Darbininkas.

SOKIAI, SOKIAI

Sportai yra visokių rušių — golfas, tenisas, plaukimas, ir tt., bet užvis geriausias sportas šokimas prie puikios muzikos. Šokius myli jauni ir seni, vyrai ir moterys, vaikai ir panėlės. O jeigu kurie nešoka, tai mėgsta pasižiūrėti ir pasigerėti šokan- čiais.

Lietuvių Moterų Dr. ja Ap- švieta rengia puikius šoktus se- redoje, spalio 1 d. Auburn Park Masonic Temple, prie 79 ir Union Ave. ir kviečia visus atsilankyti pasižiūrėti ir linksmai praleisti keletą valandų.

— Mylinti šokti.

Sie laišku yra atėję iš Euro- pos. Kam jie priklauso, tegu ukeina į vyriausįjį paštą (Clark ir Adams gat.) atsim- či. Reikia klausit prie langelio kur padėta iškaba "Advertiser Window" lobėj nuo Adams gatvės, pasakant laiško NUME- RI, kaip kad šiame sąrašė pažy- mēta. Laiškus paštas laiko til- keturioliką dienų nuo paskelbi- mo.

501 Aleksas Juzepas
502 Andrius Joo
503 Atkocunas Ignom
505 Baublis Peter
543 Jozanu Alisauksiu
548 Kazlauskine Petronele

Atsiimk laiškų iš Pašto

Šie laišku yra atėję iš Euro- pos. Kam jie priklauso, tegu ukeina į vyriausįjį paštą (Clark ir Adams gat.) atsim- či. Reikia klausit prie langelio kur padėta iškaba "Advertiser Window" lobėj nuo Adams gatvės, pasakant laiško NUME- RI, kaip kad šiame sąrašė pažy- mēta. Laiškus paštas laiko til- keturioliką dienų nuo paskelbi- mo.

552 Kelecius Ignasus
564 Kiecas K. J.
560 Kinickis Joseph
562 Lopus Anton
566 Matutis Stanislovas
568 Miniauskas Kazimieras
577 Osinskis Joseph
596 Statkus J.
600 Tipsas Tekli
606 Wirbickas Amele
611 Zaveskenie Wiktorijai
612 Zelinonis M
613 Zilinskis Prink

Pranešimai

KASDIEN jūs galite prisira- šyti prie NAUJINIŲ SPUL- KOS ir turėtumėt prisirašyti tuojau, jei dar nesate prisirašę. Dėdami kas savaitę po doleri- kitą, nei nepatėmysit, kaip susi- dėsit užtektinai pinigų, kad nu- sipirkus sau namelį ar užtikri- nus savo senatvę.

NAUJINIŲ SPULKA,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.

Internacionalo Apvaikščiojimas bus rugsėjo 30 d., Midos svetainėje, 7 v. v. Kalbės d. P. Grigaitis ir Dr. A. Mont- vidas apie darbininkų judėjimą Inter- nacionalui susitvėrus, kokia tada bu- vo darbininkų padėtis ir kokia yra dabar. Kviečiami visi darbininkai ir darbininkės atsilankyti į šį apvaikš- čiojimą, nes tai bus svarbi diena.

— T.S.S. 4 k. Rengimo Komitetas.

MILŽINIŠKAS MASINIS MITINGAS Nedėlio, rugsėjo 28, Ashland Bou- levard Auditorium, Van Buren St. ir Ashland Boulevard, 2:30 val. po pietų, yra surengtas labai didelis masinis mitingas. Jį surengė Nacionalia Oti- skame Socialistų Partijos. Šiame mi- žiniškame masiniame mitinge kalbės žymūs kalbėtojai: M. Hillquit, iš New Yorko, James H. Maurer, iš Pennsil- vanijos, Kongresmonas Victor L. Ber- ger ir Joseph W. Sharts, kandidatas Ohio valstijos gubernatoriums.

Tai bus didžiausias masinis mitin- gas šioje kampanijoje. Nei vienas lietuvis darbininkas neturėtų praleisti šios didelės progos. Patys ateikite ir kitus raginkite į šį masinį susirinki- mą. Čia įsigysite svarbių darbininkų klasei aiškinių.

Eglė Zalčiū Karalienė repetitijos įvyks subotą, rugsėjo 27 d., Liuosy- bės svetainėje, 1822 Wabansia Ave., 7:30 val. vak. Visi lošėjai malonė- kite susirinkti laiku.

— Komitetas.

North Side. — Bijūnėlio draugijos teatralinio veikalo "Birutė" repetitijos įvyks ketvirtadienį, rugsėjo 25 d., 7:30 val. vak. Liuosybės svetainė- je, 1822 Wabansia Ave. Visi Bijūnė- lio nariai malonėkite susirinkti.

— Komitetas.

Jaunuolių Orkestra rengia didelį koncertą gruodžio 6 d., Mėdažio svet. Mėdažiame kitų draugijų nerengti tą dieną vakarų, nes Jaunuolių Orkestra vakaro pėlną skiria del Chigagos Lie- tuvių Auditorium.

— Rengimo Komitetas.

Humboldt Parko Lietuvių Politisko Klubo mėnesinis susirinkimas įvyks 26 d. rugsėjo, 3310 Evergreen Ave. Visi nariai malonėkite būti susirinki- me, 7:30 val. vakare, nes turim svar- bių reikalų.

A. Walskis, rašt.

ASMENŲ JIEŠKOJIMAI

PAJIESKAU brolio Aleksandro Widginio ir sesers Onos Widginutės, šiaulių apskrčio, Liguų parapiš, Dausiškių sodos, brolio New Yorko, o sesuo Pennsylvania valstioje.

STANLEY WIDGINIS,
2034 So. Union Ave.,
Chicago, Ill.

IVAIRŲ SKELBIMAI

PAGRAZINAM NAMUS Ar Tamistai yra reikalus savo na- mo — maliovi, dekoruoti, kalsimu- ti, popieruoti arba į naujus namus suvesti stiklus? Jei taip tai mes ta- visą Tamistos darbą galime atlikti už gana prieinamą kainą — pirmą negu duos kitam virš pažymėtą darbą, at- siklausite kainos pas mus.

Kreipkitės:

BRIDGEPORT PAINTING
HARDWARE CO.,
3149 So. Halsted St.,
Tel. Yards 7282.

STOGDENGSTĖ

Jūsų stogų prakiurimas užtaisomas ir garantuojamas už \$4. Automobilų trokų patarnavimas Chigagoje ir apie- linkė. Istaiga 34 metų senumo. Di- džiausia ir geriausia stogų dengimo istaiga Chigagoje. Tik patyrę unijos darbininkai samdomi. J. J. Dunne Roofing Co., 3411-13 Ogden Ave., Phone Lawndale 0114.

Jūsų stogų prakiurimas užtaisomas ir garantuojamas už \$4. Automobilų trokų patarnavimas Chigagoje ir apie- linkė. Istaiga 34 metų senumo. Di- džiausia ir geriausia stogų dengimo istaiga Chigagoje. Tik patyrę unijos darbininkai samdomi. J. J. Dunne Roofing Co., 3411-13 Ogden Ave., Phone Lawndale 0114.

Jūsų stogų prakiurimas užtaisomas ir garantuojamas už \$4. Automobilų trokų patarnavimas Chigagoje ir apie- linkė. Istaiga 34 metų senumo. Di- džiausia ir geriausia stogų dengimo istaiga Chigagoje. Tik patyrę unijos darbininkai samdomi. J. J. Dunne Roofing Co., 3411-13 Ogden Ave., Phone Lawndale 0114.

Jūsų stogų prakiurimas užtaisomas ir garantuojamas už \$4. Automobilų trokų patarnavimas Chigagoje ir apie- linkė. Istaiga 34 metų senumo. Di- džiausia ir geriausia stogų dengimo istaiga Chigagoje. Tik patyrę unijos darbininkai samdomi. J. J. Dunne Roofing Co., 3411-13 Ogden Ave., Phone Lawndale 0114.

Jūsų stogų prakiurimas užtaisomas ir garantuojamas už \$4. Automobilų trokų patarnavimas Chigagoje ir apie- linkė. Istaiga 34 metų senumo. Di- džiausia ir geriausia stogų dengimo istaiga Chigagoje. Tik patyrę unijos darbininkai samdomi. J. J. Dunne Roofing Co., 3411-13 Ogden Ave., Phone Lawndale 0114.

Jūsų stogų prakiurimas užtaisomas ir garantuojamas už \$4. Automobilų trokų patarnavimas Chigagoje ir apie- linkė. Istaiga 34 metų senumo. Di- džiausia ir geriausia stogų dengimo istaiga Chigagoje. Tik patyrę unijos darbininkai samdomi. J. J. Dunne Roofing Co., 3411-13 Ogden Ave., Phone Lawndale 0114.

Jūsų stogų prakiurimas užtaisomas ir garantuojamas už \$4. Automobilų trokų patarnavimas Chigagoje ir apie- linkė. Istaiga 34 metų senumo. Di- džiausia ir geriausia stogų dengimo istaiga Chigagoje. Tik patyrę unijos darbininkai samdomi. J. J. Dunne Roofing Co., 3411-13 Ogden Ave., Phone Lawndale 0114.

Jūsų stogų prakiurimas užtaisomas ir garantuojamas už \$4. Automobilų trokų patarnavimas Chigagoje ir apie- linkė. Istaiga 34 metų senumo. Di- džiausia ir geriausia stogų dengimo istaiga Chigagoje. Tik patyrę unijos darbininkai samdomi. J. J. Dunne Roofing Co., 3411-13 Ogden Ave., Phone Lawndale 0114.

Jūsų stogų prakiurimas užtaisomas ir garantuojamas už \$4. Automobilų trokų patarnavimas Chigagoje ir apie- linkė. Istaiga 34 metų senumo. Di- džiausia ir geriausia stogų dengimo istaiga Chigagoje. Tik patyrę unijos darbininkai samdomi. J. J. Dunne Roofing Co., 3411-13 Ogden Ave., Phone Lawndale 0114.

ISRENDAVOJIMUI

ANT RENDOS storas, gali buti geras del plumberio, fo- tografo, jewelry, vyrų furnish- ing arba beauty parlor renda \$50, 3129 N. California Ave

Klauskite Frank Szymanski

JIEŠKO KAMBARIŲ

REIKALINGA 2 ar 3 ruimai gyvenimui, kad būtų patogio vie- ta gyventi. Kas turit tokius rui- mus praneškit į Naujienų Sky- rių, 3210 S. Halsted St. Box 155.

SIULYMAI KAMBARIŲ

RENDAI ruimas 2 vaiknam ar ženotai porai, elektra, mau- dynės, šviesus ir gera vieta gy- venimui. Kreipkitės
2715 W. 38 Pl.
Tel. Lafayette 8869

REIKIA DARBININKŲ

MOTERŲ

REIKALINGA senyva mote- ris prie dabojoimo vaiko į namus, su sąlygomis susitaiksim.

Kreipkitės

3437 Wallace St.,
2 lubos frontas

MERGINŲ ir moterų dirbtu- vės darbui, \$18 į savaitę, indų plovyjū, \$17, merginų abelnam namų darbui, \$12 iki \$15 į sa- vaičę. Atlas Employment Agen- cy, 6300 So. Halsted St.

REIKIA moterų indų plovyjū ir restauranų, darbas dienomis.

Atsišaukite

4161 So. Halsted St.

REIKIA DARBININKŲ

VYRŲ

TUOJAU REIKIA VYRŲ Patyrimas nereikalingas, gera mokeskis. Pasimatyki- te su Mr. M. J. Bloze, Room 210, nuo 8 val. ryto iki 8 val. vakare.

Atsišaukite

60 W. Washington St.

REIKALINGAS pirmarankis duonkepys prie baltos ir juodos duonos ir bisketų.

1400 So. 48 Ct.,
Cicero, Ill.

REIKIA 10 bucherių, gera mo- kestis, nuolat darbas. Taipgi reikia 10 vyrų ant farmų.

2029 Grenshaw St.,
netoli nuo Robey St.

REIKALINGAS barberis se- redos ir pėtnyčios vakarais, su- batoj per dieną. Meldžiui atsi- šaukti tuojau.

4047 So. Kedzie Ave.

Reikia patyrusių cabinet dir- bėjų ir prie taisymo krautuvių įrengimus.

Atsišaukite

628 S. Halsted St.

REIKIA patyrusių shearme- nų į geležis atkarpu jarda. Mes mokame labai gerai.

Argo Iron and Metal Co.,
1662 Elston Ave.

REIKALINGAS duonos išve- žiotojas, kuris patyręs tame darbe.

Atsišaukite

906 W. 31 St.

REIKALINGAS duonkepys mokantis kepti juodą, baltą duo- ną ir keksus, geram darbininkui geras užmokesnis. J. K. Malela,
925 — 8th Str., Waukegan, Ill.

REIKIA vaikino prie lunch room, kuris mokėtų biskį valgi- pagaminti.

524 W. 37 St.
kampas Parnell

RAKANDA!

EXTRA DIDELIS BARGENAS 5 ruių vėliausias mados rakan- dų turū parduoti tuojau visus arba atskirai už geriausią pasiūlymą; taipgi Phonografas su rekordais, nepre- leiskit šio didelio Bargeno.

Atsišaukite

1922 So. Kedzie Ave.

RAKANDAI

PARDUOSIŲ pigiai 5 kambarių rakandus, 3 šmotų šilkinį Mohais parloro setą, 4 šmotų miegamo kambario setą, wilton kaurą, 7 šmotų valgomą kambario setas, lempos, Console fonografas, virtu- vės setas, viskas skryium.

722 W. 55th St. 1 apt.

AUTOMOBILIAI

BARGENAI NAUJI IR VARTOTI KARŲ

LEXINGTON, 5 pasazierių, tour- ing. Mes turime keletą tų karų, ku- rie yra visai nauji, visai dar ne- važinėti, kuriuos parduosime labai pigiai.

COLUMBIA touring karai, nauji. Turi Continental 6 cilindrių mo- torą, Timkin asis, Bros & Beck clutch, Spicer universal, 115 co- lių wheelbase, \$985, F. O. B. dirb- tuvė.

Tuos karus galima nupirkti la- bai žemomis kainomis.

VARTOTI karai, Columbia, 1923, 5 pasazierių, touring. Tas karas yra labai gerame padėjime, turi bumperis iš fronto ir iš užpakal- io, užrakta, extra tejerą, disc ra- tal, motomoter, sustabdymui švie- sa ir lango stiklo valdytoja, \$750.

GARDNER, 1922 roadster. Tas karas yra labai gerame padėjime ir pilnai prirengtas, \$395.

DODGE, 1921, 5 pasazierių, tour- ing, labai geras karas, \$295.

OAKLAND, 1921, 4 pasazierių. Coupe, užbaigtas ir labai gerame mechaniskame padėjime, \$395.

WM. LANDSHAFT & BROS.
2336-38 Milwaukee Ave.
2840-42 Edgewood Ave.
Telephone Humboldt 0502

PARDAVIMUI

GROJIKLIS PIANAS PAR- DAVIMUI UŽ \$250

Už \$250 nupirksite mano grojiklį pianą, vartotą tik 3 mėnesius, cash arba išmokė- jimais.

Atsišaukite

1722 So. Ashland Ave.

PARDAVIMUI bučernė ir grosernė. Parduosiu už geriau- sį pasiūlymą. Pardavimo prie- žastis — liga.

Wm. Jarchow,
4300 So. Mozart St.

PARDUODU grosernė, cigarų, tabako, kėndžių ir kitų smulkmenų krautuve. 4 kambariai pagyvenimui. Parduosiu pigiai. Pardavimo prie- žastis turū da biznio.

FRANK PORMALIS,
782 W. 19 Street,
Canal 1149

PARDAVIMUI bučernė ir groser- nė pigiai, nes šia savaitę turū pa- duoti; gera vieta, visokių tautų apgy- ventas, ilgas lysas, pigi renda, biznis geras.

Atsišaukite

2602 W. 23rd St.,
Chicago, Ill.

PARSIDUODA bučernė ir grosernė, visokių tautų apgy- ventas aplinkinė, senas biznis ge- rai išdirbtas.

5359 Aberdeen St.,
kampas 54 St.

PARDAVIMUI grosernė, vi- sokių tautų apgyventoj, geroj biznio vietoj. Priežastis aplė- džiu miestą.

Kreipkitės

3148 So. Auburn Ave.

TURIU grosernė su resta- rantu ir bučernę. Parduosiu vie- ną arba abidvi. Viskas puikiai įrengta, biznis išdirbtas per il- gus metus.

2279 Archer Ave.

TURIU parduoti savo \$250 vertės, tikro francuziško riešuto medžio Viet- rola, su radio prijungimu, vartota tik 3 mėnesius. Yra daug rekordų, dei- mantinė adata, už \$65.

2502 W. Division St.,
2 augštas
Tel. Armitage 1981

Tajerai

Nauji ir vartoti ir visokie reikme- nys del automobilių. Labai žemos kainos. Taipgi patarnavimas visuose automobilių rateliuose. Kreipkitės į naują vietą.

NEW CITY TIRE & AUTO SUPPLY CO.,
A. A. VASILIAUSKAS, Vedėjas
1702 W. 47th St.,

PARDAVIMUI jungtinis pe- čius, gasu ir anglimis kurena- mas, tik biskį vartotas, parduo- siu pigiai.

552 W. 37 St.

3 augštas, iš užpakalio